

Upravništvo: Ljubljana, Knafleja
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11842, Praha číslo
78.180, Viena št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din,
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafleja ulica 5. Telefon
št. 3122 3123 3124 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 8. Telef. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Laval in Briand obiščeta Mussolinija in Grandija

Francoska državna hočeta energično nadaljevati
akcijo za pomirjenje Evrope — Medstrankarski odbor
za delo na zbliznanju Francije in Nemčije

Pariz, 30. julija. dč. Zedelj časa se je
govorilo, da namerava ministrski pred-
sednik Laval, ki je, kakor se izražajo
francoski listi, tako drzno načel problem
sporazuma z Nemčijo, posetiti Rim in
se tam sestati z Mussolinijem in Grandi-
jem. O tem se je govorilo tudi že na kon-
ferenci v Londonu v zvezi z razgovori o
francosko-italijanskem pomorskem kon-
fliktu. Ko pa so sedaj prišle vesti o sko-
rajšnjem sestanku italijanskih in nem-
ških državnikov, se je Laval odločil, da
tudi on čim prej odpotuje v Rim. Sesta-
nek, ki se ga bo po vsej priliki udeležil
tudi zunanji minister Briand, se bo vršil
najbrže neposredno pred sestankom nem-
ških in italijanskih državnikov. Poročila
nekaterih listov, da je med Franco in
Italijo že dosežen pomorski sporazum,
označujejo v poučenih krogih sicer še za
preuranjena, vendar pa poudarjajo, da je
sporazum skoro že gotov in da bo na se-
stanku med Mussolinijem in Lavalom br-
žkone že podpisan. Razgovori med Lava-

lom in Mussolinijem pa se bodo nanašali
tudi na položaj v Nemčiji in na vpraša-
nje mednarodne finančne podpore. V pa-
riških krogih sodijo, da bo Italija v tem
pogledu skoro gotovo pristala na franco-
ske predloge, ker je tudi v eminentnem
interesu Italije, da se Nemčiji čimprej
pomaga.

Pariz, 30. julija. dč. Najbolj značilno za
razpoloženje, ki vlada v Franciji glede
zbliznanja z Nemčijo, je ustanovitev po-
sebnega odbora, ki si je nadel nalogo, da
to zbliznanje kar najbolj pospeši. V tem
odboru so najodličnejši predstavniki fran-
coskega političnega in gospodarskega živ-
ljenja. Zastopani so poslanci in senatorji
od skrajne levice pa do skrajne desnice.
Odbor namerava v kratkem izdelati ne-
kak program sistematičnega dela za med-
sebojno zbliznanje ter stoji na stališču, da
je treba najprej doseči čim tesnejše go-
spodarsko sodelovanje, kateremu bo samo
od sebe sledilo tudi politično zbliznanje.

Razbita seja madžarskega parlamenta

Viharni spopadi med vlado in opozicijo — Seja je bila
zaradi tumultov zaključena

Budimpešta, 30. julija. s. Poslanska zbor-
nica je danes imela zelo viharan dan. Prvi
vihar je povzročila izjava socialnih demo-
kratov, ki so kritizirali sedanje volitve ter
izjavili, da bo politika vlade ustvarila na-
metno svobodno Madžarsko, državo siro-
makov. Do večjih škandalov je prišlo pri
govoru novoizvoljenega protizidovskega
poslanca Eugena Turchanvija, katoliškega
duhovnika, ki je zahteval odstranitev no-
tranjega ministra Szitkovskega in prosvet-
nega ministra Grofa Klebelsberga. Čet-
da kršila načelo inkompatibilnosti ter se
promitrala z udeležbo pri prenevanju
poslih Pri teh besedah se je ves razburil
in zardel dvignil prosvetni minister
Klebsberz ter si preopredal tako govor-

jenje. Ministrski predsednik grof Bethlen
je izjavil, da je Turchanvi mož, ki ne sva-
da v parlament. Te besede so povzročile
Bethlen je dalje izjavil, da v pred volit-
vami prošel cerkvene oblasti, naj prepove-
do kandidature etna nevarnega protizid-
dovskega fanatika. Prosvetni minister grof
Klebsberz je imenoval Turchanva ne-
sramnega lažnjavca, ki ni vreden niti du-
hovniške obleke, niti poslanskega marda-
ta. Vihar, ki je sledil tem besedam, je bil
tako velik, da je moral predsednik preki-
niti sejo. Po zopetni odločitvi se je tudi
notranji minister Szitkovsky izjavil, da
zavzema Turchanvi stališče, ki je nevred-
no duhovnika. Seja je bila ob ponovnem
velikem razburjenju zaključena.

Atentat na kitajskega diktatorja

Agenti nasprotniške vlade so skušali ustreliti generala Čangkajškega
Bili so ujeti in usmrčeni

Naanking, 30. julija. s. V javnem parku v
Nančangu, glavnem stanu nacionalističnih
čet, je bil na predsednika Čangkajškega izvr-
šen drzen atentat. Iz gozda v bližini ceste je
bilo na avtomobil predsednika oddanih več
streljav, ki pa niso pogodili cilja. Tri osebe
so bile aretirane. Priznalo se, da je kanton-
ska vlada inšenerala ta atentat. Vse tri ose-
be so bile že ustreljene.

Naanking, 30. julija. AA. Redarstvo je
odredilo obsežne varnostne ukrepe, da za-
ščiti življenje generala Čangkajškega. Kakor
sedaj poročajo, je bil na Čangkajška izvr-
šen drzen atentat v javnem parku v
Nančangu, kjer je glavno taborišče naci-
onalistične vojske. Iz gozda je bilo na
Čangkajškovo avtomobil oddanih več strel-
jav, ki pa ga niso zadeli. Straža je preiska-
la ves park, ne da bi našla atentatorje. Kasneje
so v mestu prijeli tri sumljive osebe, ki so
priznale, da jih je nasprotna vlada najela,
naj ubijejo Čangkajška. Vse tri so takoj usmr-
tili.

Bombe, eksplozije in požari v Italiji

Dva poskušena bombna atentata
Eksplozija v tovarni smodnika —

Rim, 30. julija. s. Fasistični listi javlja-
jo: Neznani storilci so v št. Petra na Krasu
pred tamošnjo vojašnico mišičnikov polo-
žili veliko dinamitno bombo, ki pa jo
je straža pravočasno našla ter napravila
neškodljivo. Eksplozija bombe bi gotovo
porušila vojašnico ter zahtevala številne
človeške žrtve. Storiči se niso izsledili.

na mišičarske vojašnice na Krasu
Požari v okolici Turina in Tridenta

plazivnih snovi je eksploziral. En delavec
je bil ubit, štirje pa so smrtno nevarno
ranjeni.
Milan, 30. julija. g. V neki turinski tvor-
nici je v pretekli noči izbruhnil velik po-
žar, ki se je zelo hitro razširil ter upepelil
vso tvornico. Dva ognjegaša sta bila pri
gašenju hudo ranjena ter so ju morali
prepeljati v bolnico. Nastala škoda se cení
na pol milijona lir.

Na Tridentem je požar v mali vasici
Massone uničil 10 hiš. V bližini Fabiana
je zgorelo 6000 kvadratnih metrov gozda.
Tudi tukaj je škoda zelo velika.

Trst, 30. julija. p. Pred goriskim sodi-
ščem se prične 28. avgusta proces proti
skupini kmetov iz Bovca, ki so obtoženi,
da so skušali zažgati tamošnjo šolo.

Bolezen Lloyda Georgea

London, 30. julija. AA. Davi so objavili
taie komunike: »Lloyd George je prebil
mirno noč in se počuti dobro.« Kralj in
kraljica in waleški princ so poslali Lloyd-
du Georgeu brzojavke, v katerih mu žele
skorajšnjega okrevanja. Kralj se je s svoje
jahte v Cowesu večkrat informiral o zdrav-
stvenem stanju bolnika. Ko je ministrski
predsednik Macdonald prispel z letalom
v London, je takoj brzojavil Lloyddu Geo-
geu, da se veseli, da je operacija uspešna,
in da želi bolniku, naj bi čimprej ozdravel.
Preden so ga operirali, je Lloyd George
narekoval svoji hčeri poslanico liberalni
poletni šoli, ki jo otvorijo danes v Cam-
bridgeu. Poslanico bo v očetovem imenu
prečitala hčerka.

Katastrofalen gozdni požar pri Nici

Pariz, 30. julija. d. V bližini Nice je na-
stal katastrofalen gozdni požar, ki ogroža
več naselbin. Zaradi silnega viharja dose-
daj ni bilo mogoče ognja omejiti in se širi
z veliko naglico. Vasi Casinette in Balego-
van so morali izprazniti, ker obstaja nevar-
nost, da jih bo ogenj popolnoma zajel. Vsa
gasilna društva iz bližnjih okrajev so bila
alarmirana, na pomoč pa je bilo pozvano
tudi vojaštvo.

Težkoče bolniškega zavarovanja v Angliji

London, 30. julija. AA. Na večerajšnji
debati o bolniškem zavarovanju v spodnji
zbornici je podtajnik ministrstva za
zdravje priznala, da se ne pričakovano mno-
go izplačuje na bolezninah mladim ljud-
em, ki bolehalo na kratkotrajnih boleznih.
Narashanje boleznin in drugih podpor,
predvidenih po zakonu o bolniškem zava-
rovanju, ni v nikakem pravem razmerju z
narodnim zdravjem. O položaju osrednje-
ga bolniškega fonda se trenutno zelo skrb-
no razpravlja. V razpravi je tudi zvišanje
bolniških prispevkov. Minister zdravja Ar-
thur Greenwood je dodal, da bi zmanj-
šanje upravnih stroškov precej popravilo
položaj.

»Hoovrovo vino« v Nemčiji

Strasbourg, 30. julija. AA. V Porenju
imajo navado, da dajo vsakoletni trgatvi
posebno ime. Ker je Hoover predlagal mo-
ratorij, so krstili letošnje vino za »Hoov-
rovo vino«.

Uboji nemški gledališki zvezdniki

Berlin, 30. julija. AA. Zveza berlinskih
gledaliških ravnateljev je sklenila znižati
plače svojih prvih igralcev na 3000 mark
(skoro 40.000 Din) mesečno. Izjemoma pa
bodo dobri igralci lahko deležni še čistega
dobička posameznih gledališč.

NEMŠKE PRIPRAVE ZA TRIMESEČNO PREHODNO DOBO

Dvodnevna seja berlinske vlade — Agrarci in veleindustriji bi radi
kritično situacijo izrabili za sebe — Brüning in Curtius se odprav-
ljata v Rim

Berlin, 30. julija. dč. Po odhodu angle-
ških in ameriških državnikov so začeli v
Nemčiji zopet intenzivneje razmišljati o
ukrepih, ki naj služijo za prehod iz seda-
njega kritičnega položaja pa dotle, ko bo
Nemčija mogla dobiti večje inozemsko
posojilo. Državna vlada je imela včeraj se-
jo, ki je trajala od 5. popoldne preko pol-
noči; seja se je danes ves popoldne na-
daljevala. Ministri so razmotirali o polo-
žaju Nemčije po londonskih, pariških in
berlinskih razgovorih. Redkobesedni, iz-
redno previdno sestavljeni komunikacijski
udarja, da si je vlada ustvarila o položaju
jasno sliko in se sporazumela na nadaljnje
potrebne ukrepe.

V političnih in gospodarskih krogih so
si sedaj docela na jasnem, da Nemčija
pri svoji sedanjih politiki za dogledno do-
bo ne more računati na večje inozemsko
posojilo. Prizadevanje vlade je zato usmer-
jeno v prvi vrsti na to, da zagotovi ga-
rancijski konzorcij nemških bank in na
ta način odstrani paniko med vlagatelji,
na drugi strani pa zagotovi potrebna sred-
stva za redno izplačilo mezd in plač 1. av-
gusta. Obenem hoče vlada izdelati obse-
žen gospodarski program, ki naj celokupno
nemško gospodarstvo preuredi tako, da bo
lahko vsaj nekaj mesecev izhajalo brez
inozemskih kreditov. Za izvedbo tega pro-
grama bo imenoval posebni gospodarski
komisar, kateremu bo dodeljen še poseben
komisar za banke. Tozadevno so se že pri-
čeli razgovori z vodilnimi gospodarskimi
predstavniki in sklepi raznih gospodarskih
korporacij pričajo, da so se nemški gos-
podarski krogi že sprijaznili s to idejo.

V zvezi s temi ukrepi bodo tudi izvr-
šene izjemne vodenstvene Državne ban-
ke. Dosedajni predsednik dr. Luther, na
katerega se je pričela zadnje dni generalna
ofenziva od vseh strani, se bo moral zo-
pet umakniti svojemu predniku dr. Schach-
tu. Socialni demokratje se s programom,
ki ga pripravlja vlada, sicer ne strinjajo,
toda malo verjetno je, da bi zaradi tega
izzvali krizo, ki bi mogla pomeniti uvod
v še večji kaos.

Vodilne gospodarske korporacije pa
odobravajo stališče vlade. Tako je zveza
nemških poljedelcev na svoji sinočnji
konferenci sprejela resolucijo, v kateri
pravil med drugim: »Ker so se izjalovili
poskusi za najetje večjega inozemskega
posojila, preostaja za rešitev vladajoče
gospodarske krize v Nemčiji le samopo-
moč. Sprito takega položaja je prva dol-
žnost, da se zagotovi narodna prehrana.
Zato predlaga zveza nemških poljedelcev,
naj se takoj omeji ves promet z živilci, ta-
ko da ne bo potrebno ničesar uvažati. Za
dobo od 5. do 31. avgusta naj se dovoli
procentom prodaja samo ene četrtine
pidelke žitaric, istočasno pa naj se tudi
maksimira uporaba kruha. Izdelovanje fi-
nega peciva naj se začne ustavi. Cene
žitu, moki in kruhu naj se maksimirajo.
Prav tako naj se racionalizira uporaba
mesa in dovoli dogon živine na sejmje v
okviru potrebe.«

Industrijske in trgovske zbornice zapad-
ne Nemčije so na dvodnevni konferenci
zavzele skoro enako stališče. V resoluciji,
ki je bila poslana vladi, pravijo: »Nemški
narod je zopet ogrožen v svoji eksistenci
in navezan na samega sebe. Zato naj vla-
da ukrene vse, da osigura obstoj nemških
gospodarskih podjetij. S prisilnimi merami
naj se usmeri celokupno gospodarstvo na
pot, ki bo omogočala, da se brez težkih
notranjih pretresljajev najde izhod iz se-
danjega položaja. V to svrhu je neobhod-
no potrebno, da se znižajo produkcijski
stroški. To se da doseči samo na ta na-
čin, da se na eni strani podaljša delovni
čas, na drugi strani pa znižajo delavske
mezdje in olajšajo socialna bremena. Na
ta način naj se nemško gospodarstvo uspe-
sobi za uspešno konkurenco z inozem-
stvom, kar bo zelo olajšalo finančni položaj
z dotokom inozemskih deviz.«

Vlada je na svoji današnji seji raz-
pravljala tudi o vseh teh predlogih, ven-
dar pa do končnih sklepov še ni prišlo.
Jaeno je le toliko, da omejitve v denar-
nem prometu najbrž še ne bodo tako kma-
lu ukinjene, čeprav so bile napovedane že
za ponedeljek. Bržkone že jutri bo izšla
nova zasilna uredba, s katero se bodo se-
danje omejitve podaljšale in imenoval go-
spodarski komisar z diktatorskimi poobla-
stili. Za to mesto se kot edini kandidat
imenuje generalni direktor dr. Schmitz.

Polslužbena situacijska slika

Berlin, 30. julija. d. Z merodajnega mesta
so dobili novinarji o bodočih ukrepih vlade
naslednje informacije:

»Z razgovori z angleškimi državniki je
nemška vlada lahko zadovoljna. Macdonald
je s svojim nastopom v veliki meri pripo-
mogel, da se je pesimizem, ki se je loteval
skoro že vseh nemških krogov, odstranil in
da zopet z večjim zaupanjem gledamo v bo-
dočnost.

Finančnih pogajanj ni bilo. Za dolgoročno
posojilo zaenkrat ni nikakega izgleda.
Francija zahteva, kakor znano, politične ga-
rancije, ki pa jih nemška vlada vsaj za se-
daj nikakor ne more sprejeti. Ne gre toliko
za odpoved carinske unije z Avstrijo in za
ustavitev gradnje vojnih križark, kakor za
politični moratorij za vso dobo posojila. Ta
moratorij bi obsegal tudi nekaj vzhodni Lo-
carne in odpoved vsaki zahtevi po reviziji
mirovnih pogojev. Kljub temu pa si bo nem-
ška vlada prizadevala doseči sporazum s
Francijo. Začetek je bil že storjen. Nemška
vlada pričakuje posel francoskih državni-

kov, toda termin tega poseta zaenkrat še ni
določen. Ker torej Nemčija ne more računati
na inozemsko posojilo, si bo poskušala za
prihodnje tri mesece pomagati z lastnimi
sredstvi. Vlada že razpravlja o teh ukrepih,
s katerimi bi se celokupni kreditni promet
osredotočil, tako da bi se izkoristili kar naj-
racionalneje. Zopetna odprtitev bank, ki je
bila prvotno nameravana za prihodnji pone-
deljek, je odvisna od tega, ali oo mogla
Državna banka do takrat preskrbeti dovolj
plačilnih sredstev. Zaenkrat je to še zelo
dvomljivo in bo zaradi tega zapora bank
najbrž še nadaljšana.«

Sestanek med nemškimi in italijanskimi državniki

Berlin, 30. julija. dč. Ne glede na ukre-
pe, ki jih pripravlja vlada z ozirom na
najnujnejše potrebe nemškega gospodar-
stva, se vrše v Berlinu priprave za nade-
ljevanje razgovorom med evropskimi držav-
niki. Rezultat dosedanjih razgovorov je
spoznanje, da Nemčija brez inozemskega
posojila ne more najti izhoda iz kritične-
ga gospodarskega položaja in da inozem-
skega posojila brez sodelovanja in spora-
zuma s Francijo ne more dobiti. Zaradi te-
ga se je dr. Brüning odločil, da čimprej
zopet stopi v stike s francoskimi držav-
niki. Iz politične kurtoazije in v svrhu
ohranitve nekakega političnega ravnotežja
pa se namerava dr. Brüning po razgovori-
h s francoskimi, angleškimi in ameri-
škimi državniki sestati sedaj najprvo z
italijanskimi. Vrše se že o tem diplomati-
ski razgovori med Berlinom in Rimom, in
kakor se je nocoj v dobro poučenih krogih
zatrjevalo, se bo vršil sestanek med dr.
Brüningom in Mussolinijem že v začetku
prihodnjega tedna v Milanu. Točen datum
sestanka, ki se ga bosta udeležila tudi zu-
nanja ministra dr. Curtius in Grandi, še
ni določen. Ni dvoma, da zasleduje Nem-
čija na tem sestanku tudi gotove politične
cilje. Očitno hoče razgovore z Musso-
linijem izkoristiti kot protiutež za poznej-
še razgovore s Parizom.

Ogorčenje v Nemčiji zaradi nastopa Italije v Haagu

Scialoja je baje zagrozil z vojno — Nemci dovoljujejo samo pravno
proučitev problema carinske unije

Berlin, 30. julija. AA. Tukajšnji krogi so
zelo ogorčeni zaradi govora italijanskega
pravnega svetovaleca profesorja Scialoje,
ki ga je imel pred mednarodnim sodiščem
v Haagu. Scialoja se je izrekel proti av-
strijsko-nemški carinski uniji. Dejal je, da
bi prišlo do vojne, če bi sodišče izjavilo, da
Društvo narodov nima več nobene besede
v tem vprašanju. Večina nemških listov
meni, da je skušal Scialoja tako vplivati

na sodišče, ki ima izrecno nalogo, da raz-
pravlja o spornih vprašanjih v nepolitični
atmosfera. List »Germania«, ki je v temih
stikih z vlado, poudarja stališče vlade, da
je razprava o avstrijsko-nemški carinski
zvezi dovoljena le s pravnega stališča.
List upa, da bo poskus Scialoje vplivati na
haško razsodišče z grožnjo vojne imel
ravno nasproten efekt.

Nesmiselno izzivanje grških hitlerjevcev

Svarilo grškega lista pred otročjim posnemanjem izzivajočih metod
nemških desničarjev

Atene, 30. julija. M. V zvezi z namera-
vano demonstracijo solunskih fašistov, ki
jo mislijo prirediti ob jugoslovanski meji
vse do Florine, piše današnji »Elefteron
Vima«:

Solunska nacionalistična organizacija,
katere člani, oboroženi z jeklenimi čelada-
mi, nameravajo demonstrirati ob meji vse
do Florine, da bi na ta način dali izraza
svojemu patriotizmu v očeh inozemstva. Je
morala pred generalnim guvernerjem Ma-
kedonije g. Bonatasom pojasniti svojo na-
mero in dati jamstvo, da ta manifestacija
ne bo imela nobenega protijugoslovenske-

ga značaja. Toda kaj naj potem pomeni,
vprašuje list, to pohajkovanje navdušenih
nacionalistov, oboroženih s težkimi čela-
dami, ob jugoslovanski meji vse do Flori-
ne? Mi bi želeli, pravi list, da se zamaši-
ljena manifestacija res izvrši ter bi na ta
način postala odkrita vsa obupna golota
Hitlerjevcev poslabašane izjave in ker smo
tudi prepričani, da razen nekaterih ne-
uravnovešene ne bo noben Solunec sode-
loval v kriminalni manifestaciji, ki more
interesom države samo škodovati, a ni-
česar koristiti.

Snowden o finančnem položaju Anglije

Položaj je sicer zelo resen, vendar pa ne kritičen — Potrebna bo naj-
večja štednja

London, 30. julija. AA. Na današnji seji
spodnje zbornice je zakladni minister
Snowden odgovorjal na kritične pripom-
be Chamberlaina k državnemu proraču-
nu. Naglasil je, da se ne strinja z mne-
njem, da so posojila enaka vojnim dolgo-
vom. Posojila so nadomestilo za povša-
rni davkov, ki se ga mora vlada izogiba-
ti. Že sivočasno je opozoril zbornico na
to, da bo položaj proračuna prihodnje le-
to zelo resen, če se ne bo varčevalo in
če se ne bo izboljšal splošni gospodarski
položaj. Gospodarska kriza se je poostri-
la, odkar je bil predložen proračun. Za
izredne izdatke je vlada potrošila pribli-
žno 8 milijonov. Razen tega je Hoover
narič obremenil proračun za nadaljnjih 11
milijonov. To je zelo resen položaj, toda
kljub temu je položaj Anglije še veliko
boljši kot drugih držav na svetu. Bistve-
nega pomena za ohranitev kredita Anglije
je, da bo prihodnji proračun v ravnotežju
in če treba, z največjimi žrtvami.

Govorec o poročilu gospodarskega o-
bora je Snowden dejal, da ga bo vlada
kar najresnejše proučila in da je priprav-
ljena predložiti zbornici oktobra rezulta-
ta svojih posvetovanj. Poudaril pa je, da
mora nositi odgovornost za izvedbo vsake-
ga predloga cela spodnja zbornica. Nato

je govoril Snowden o državnih dolgovih,
ki so največje breme za narodne finance.
Končno je omenil, da je pripravil načrt
za veliko konverzijo vojnih dolgov in da
bo tako država prihranila veliko na ob-
restih.

Povišanje obrestne mere v Angliji

London, 30. julija. AA. Angleška banka
je davi zvišala eskomptno mero s 3 in
pol na 4 in pol odst. To ni presenetilo lon-
donske čite, dasi se je v zadnjih dneh od-
tok zlata iz Anglije precej zmanjšal in
se je tečaj funta sterlinga stalno boljšal.
Gospodarski krogi očitno s skrbjo za-
sledujejo položaj na kontinentu.

Johnsonova leti preko Sibirije

London, 30. julija. AA. Letalka miss Amy
Johnson je včeraj pristala v Kazanu, 450
milj od Moskve. Odhod iz Moskve je mo-
rala letalka odložiti, ker ji je bilo sovjet-
sko društvo za pospeševanje civilnega le-
talstva priredilo slavnostno večerjo. Letal-
ka ima s seboj avtomatsko pištolo. Za po-
let iz Londona v Tokio bo potrebovala 6
dni. Vrnila se bo po isti poti.

Druge internacionala

Dunaj, 28. julija.

Najprominentnejši zastopniki evropskih socialističnih strank, ki pripadajo takozvani drugi internacionali, so zbrani te dni na mednarodnem kongresu na Dunaju, da polagajo račun o svojem delu, še več pa, da si določijo svoje smerne in precizirajo svoj delovni program za bodočnost.

Socijalna demokracija je doživela nesporno v nizu svetovnih dogodkov v zadnjih desetletjih novo notranjo krizo, ki je dosegla svoj višek z izbruhom svetovnega vojnega požara. Marksistična teorija, ki je v utopističnem zanosu osvajala široke delovne mase, se je v praksi izkazala nesporno za realizacijo svojih idej, predvsem zato, ker ni računala z realnim položajem svetovnih političnih in gospodarskih razmer in ker je široke mase vzgajala v napačnem prikazovanju resnice. Politična nedoslednost, zlasti pa povojne gospodarske prilike, so tudi idejno razorožile fiktivno rdečo stavbo in socijalna demokracija se je morala odločiti, zlasti tam, kjer je dobila direktni vpliv na državno politiko in s tem na narodno gospodarstvo, da se postavi na realna tla. To je povzročilo ločitev duhov in imelo za posledico tudi ustanovitev komunistične internacionala. Razočarane delavske mase so se začele deliti v dva tabora, socijalističnega in komunističnega, velik del delavstva pa je zašel tudi v desničarske ekstreme, v fašizem raznih oblik in v razne verskosocijalne organizacije ali pokrete.

Ta ločitev duhov pa je vplivala po prvih udarcih tudi na socijalistično gibanje ugodno. Sprva je socijalna demokracija res izgubila v masah mnogo svojih pristavev, ki so drveli za demagoškimi odrešeniki s skrajne leve in skrajne desnice. Svetovni gospo-

darski kaos je bil kakor nalašč voda na mlin zlasti moskovskim komunističnim vabam. Počasi pa je nastopilo izboljšanje; ločitev duhov je pripomogla, da so socijalistični voditelji, zlasti oni, ki so morali zamenjati svoj strankarsko-politični položaj z odgovornostjo državnikov, prinesli v svoje delo jasnosti in ga usmerili k realnemu pozitivnemu udejstvovanju v mednarodnem političnem koncernu.

To se jasno vidi tudi na sedanjem dunajskem kongresu socijalistične internacionala. Socijalisti se vračajo k demokraciji in socijalistična druga internacionala je vrgla preko krova cene in plehke revolucionarne grožnje ter slovesno izjavila, da je rešitev današnjih političnih in socialnih problemov mogoče le v pozitivnem in realnem sodelovanju v popolni demokraciji. Prepričanje, da je ta pot edino možna pot, ako naj se ohranijo človeštvu gospodarske in kulturne dobrine, je vsekakor napredek in svetel pojav, ki daje za bodočnost dobre nade.

Priznanje k demokraciji je tudi najtežja obsodba onega komunističnega podzemnega rovarjenja, ki ogroža civilizacijo, priznanje k demokraciji pa je tudi potrdilo, da rešitev današnjega kaosa in izboljšanje prilik ni samo v hotenju enega razreda, ampak v skupnem sodelovanju vseh stanov, ki enako kakor delavstvo težko nosi svoja bremena.

Zeteli bi bilo, da bi sklepi socijalistične internacionala pripomogli tudi k duhovnemu ozdravljenju evropskega delavstva. Socijalni problemi so postali danes skupnost vseh stanov, tako kmeti, kakor uradniki in delavci. Le v skupnem sodelovanju in v skupnem postrtovanju na najširši podlagi je možna njihova pravična in trajna rešitev.

Fordove tvornice bodo ustavile obrat

100.000 ljudi bo ostalo brez dela – Znaki vedno večje gospodarske krize v Ameriki

Newyork, 30. julija. Fordove tvornice v Detroitu objavljajo, da bodo začasno za več tednov ustavile svoj obrat. 75.000 delavcev te velike tvornice bo ostalo brez dela. Dalje bo zaradi ustavitve glavne obrata tudi v ostalih 11 Fordovih tvornicah ustavljeno delo. Tako, da bo skupno ostalo brez dela najmanj 100.000 delavcev. Obratno vodstvo Fordovih tvornic sicer zagotavlja, da gre le za prehodni in začasen ukrep. Kljub temu pa je objava tvornice povzročila v ameriških gospodarskih krogih pravo paniko, ker je Ford selo

pred kratkim dal predsedniku Hooverju zagotovilo, da bo za vsako ceno vzdržal svoj obrat. Pri strokovnih organizacijah je začasna zatvoritev napravila naravnost uničilo vsi, ker obstoji bolazna, da bo tudi mnogo drugih podjetij sledilo primeru avtomobilskega kralja. V strokovnih organizacijah izjavljajo, da bo prihodnja zima najbolj kritična, odkar vlada gospodarska kriza v Ameriki.

Število brezposelnih že sedaj vedno narašča, ter bo v zimskih mesecih doseglo najbrž 7 milijonov.

Važni uspehi „Zeppelinov“ ekspedicije

Zrakoplov se je sinoči vrnil v Nemčijo – Kljub skrajšanemu poletu je ekspedicija dosegla velike znanstvene uspehe

Berlin, 30. julija AA. Po uspešnem poletu v polarni kraj, se je „Graf Zeppelin“ navzaj vrnil nazaj v Berlin. Krozil je nad mestom pol ure, nakar je ob sedmih pristal na letališču Tempelhof, kjer ga je burno pozdravljala tisočgla množica. V Berlinu ostane še nekaj ur, da obnovi gorivo in ukrca nekaj potnikov, nakar bo še ponoči nadaljeval polet v Friedrichshafen.

Dr. Eckenerja in njegove pogumne tovariše so pozdravili zastopniki državne vlade, mestnih oblasti. Vsi potniki so se navdušeno izrazili o čudovitem poletu nad polarnimi pokrajinami. Prof. Samoilovič je dejal, da so zrakoplovi idealno sredstvo za polarna raziskovanja in da bi preiščene polarne ekspedicije potrebovale leta in leta, da bi dosegle to, kar je dosegel zrakoplov „Graf Zeppelin“ v nar. dne. Znanstveniki, ki so se udeležili poleta, so sodelovali v popolnem sporazumu in končali svoje delo v dveh dneh. Prof. Samoilovič je izrazil upanje, da bodo polet ponovili in sicer v širšem mednarodnem okvirju, ker so stroški polarnih poletov preveliki za privatno iniciativo.

Zrakoplov ni izvedel celotnega poleta, kakor so prvotno nameravali, ker je izžubel preveč časa na Belem otoku. Tu je ostal pa prazno znanstvenikov skoraj en dan, namesto nekaj ur, kakor je bilo določeno po prvotnem programu. Znanstveniki so hoteli poravnati zemljevid tega otoka, ker so doglani, da so sedanjim zemljevidom popolnoma netočni. V torek je dosegel zrakoplov Severno zemljo, bivšo Dežlo Nikolaja II. Dognali so, da je ta otok veliko večji, kot so prvotno mislili. Ker je znanikoval goriva, je dr. Eckener sklenil onesti nameravani polet do novosibirskih otokov in se vrniti preko Nove Zemlje. Ker je bilo slabo vreme, se zrakoplov v Leningradu ni ustavil in je nadaljeval proti Berlinu. Obkrožil je dvakrat Lenin-

grad in vrzel s pomočjo malega padala več zavojev z listinami in pismi ruskih članov ekspedicije. V brzotavi sovjetski vladi se je dr. Eckener zahvalil za pomoč in obžaloval, da ni mogel pristati v Leningradu. Zanimivo je, da je zrakoplov tekom poleta tudi jasno poročila vseh radionostaj ob Berlina do Tokia, dočim ni nobena radio-nostaja mogla sprejeti njegovih brzotav. Pisem in živil za profesorja Ušakova vodilo skupine, ki je na osamljenem otoku Severna Zemlja niso mogli oddati. Nad otokom je ležala gosta megla. Zato so vrzeli zavoj pri Dicksonovem otoku, na ustju reke Jenisei. Odkoder jih bo poštni parnik sopoladi dostavil Ušakovu.

Berlin, 30. julija s. Ob 5.40 zjutraj je zrakoplov „Graf Zeppelin“ pristal na Leningrad. Krozil je nekoliko časa nad letališčem, zaradi neugodnega vremena pa ni pristal, temveč je nadaljeval svoj polet v Nemčijo.

Znanstveni uspehi ekspedicije

Leningrad, 30. julija s. Po brezičnih poročilih z zrakoplova „Graf Zeppelin“ so napravili na zadnjem poletu važna zemljepisna odkritja. Med drugim so ugotovili, da je Severna zemlja mnogo večja, kakor se je dosedaj mislilo. Severno-vzhodno od Belih otokov so napravili važne fotograf-ske slike. V britskem kanalu, ki deli Beli otok v dva kompleksa, so odkrili več otokov, ki morajo dobiti šele imena. Nad Novjavo zemljo so napravili važna opazovanja leda. Zlasti so ugotovili, da so ledene razmere za poletno plovbo zelo ugodne. Glede Severne zemlje so bila rešena vsa dosedaj neznana vprašanja. Severna zemlja je razdeljena v dve polovici, ki sta ločeni po prelivu, katerega se je dosedaj smatralo samo za zaliv. Važne rezultate so dali tudi magnetične preiskave.

Samomor pod oknom neveste

Bosanski Novi, 30. julija. n. Tu je prišlo do tragičnega zaključka ljubene med dvema izvoljencema. Dragan Čulić, znani bosanski sportnik se je zaljubil v mladenko Antonijevičev. Ker pa so njeni starši branili to znanje in zvezo, se je Dragan toliko žalostil, da je snoči stopil pod okno svojega dekleta, zapel tamkaj ljubavno podoknico in se takoj nato ustrelil z revolverjem v sence Bil je na mestu mrtve.

Komunistično rovarjenje v Rumuniji

Bukarešta, 30. julija g. Na železniški postaji v Constanzi je bilo večeraj zaradi komunistične propagande aretiranih 27 delavcev, ki so hoteli pregovoriti delavstvo železniških delavnic, da bi 1. avgusta stopilo v demonstracijsko stavko.

Frank in funt

Svet se je temeljito spremenil. Pred kratkim smo sledili dvem velikim konferencam v Parizu in Londonu, kjer so se sešli vodilni državniki vsega sveta, a kljub dobri volji za sporazum niso mogli priti do nobenega rezultata. Ti dve konferenci sta pokazali, da diplomati in državniki niso več izključno gospodari politične situacije. Svojo moč niso delili s finančniki iz Wallstreeta, Lombardstreeta in iz Pariza, v čijih rokah je danes koncentrirana ona moč zlata, ki vlada kolonije, vodi brodovja, ustvarja mednarodne pokrete, rodi konflikte ter prinaša lahko mir ali vojno.

S tega vidika naše današnje velike borbe niso samo politične, temveč v enaki meri ali še večji meri gospodarske. Boj za nemško marko v Londonu in Parizu je razgalil vse težave svetovnega gospodarstva. Pokazal je globino prepada, nad katerim visi Nemčija, razkril pa je tudi nevarne razpoke britskega gospodarstva, ki ga je v teku stoletij najslabšeje in najčvrsteje na vsem svetu. Neizmerno bogastvo, ki ga je Anglija imela v naravnih zakladih in ki ga je napokila v svojem premakljivem premoženju, jo je ščitilo skoro pred vsakim udarcem usode. Britski kredit je bil čist in trd kakor diamant. In vendar smo sedaj priča, kako se tudi v tej mogočni in bogati državi počasi majojo stebri gospodarstva.

Dogodki zadnjih dveh let kažejo, da se noben velik mednarodni akt, naj si bo zamišljen še tako velikodušno in plemenito, ne tako izveži, kakor je bil zamišljen. Tako je bilo s Pancevrom, ki naj bi ozdravil politične razmere Evrope, in tako je sedaj s Hooverjev načrtom, ki naj bi vsaj začasno ozdravil finančne razmere Evrope. Hooverov predlog ni povrnil svetu porušenega zaupanja; mednarodni kapital je nadaljeval svoje romanje iz države v državo. Repetirje tega nezaupanja je najprej občutila Nemčija, a za njo tudi Anglija. Eden vodilnih angleških listov »Daily Telegraph« je sprito tega polara grenko potokil: »Najbolji razlog za odtok zlata iz Anglije v Francijo leži v tem, da svet, zlasti Francija, nima več zaupanja v stabilnost in kredit Velike Britanije. To pomanjkanje zaupanja je tudi vzrok dogodkov, ki so se pravkar odigrali v Parizu in Londonu.« Pomanjkanje kredita in vere v angleško gospodarstvo je za Anglijo huda beseda, zato ni čuda, da je najvišji predstavnik gospodarske moči imperija, finančni minister Snowden, udaril z nogo ob tla, in odločno nastopil v obrambo angleškega prestiža.

Londonška »City« je največje denarno tržišče sveta. Tam se stekajo milijarde iz raznih držav in v veliki meri tudi iz Francije. Ta francoski denar pa je London posloil naprej, in sicer v znatni meri tudi v Nemčijo, seveda za večje obresti. Po londonski konferenci pa so začeli Francozi odpovedovati svoje naložbe v Angliji in zlata reka se je usmerila nazaj v Francijo. Na konferenci v Londonu je bilo sklenjeno, naj se nemškemu gospodarstvu ne odpovedujejo več krediti. Za Anglijo je zaradi tega in tudi iz drugih razlogov postalo nemogoče izterjanje njenih naložb v Nemčiji, kar bi v normalnih razmerah onemogočilo povračilo odpuščenih francoskih naložb brez vsakega trenja. Tako pa je morala Bank of England v izravnano plačilne bilance oddati velike količine zlata. Bank of England se je obrnila na Banque de France, naj ji pomaga. Slednja je bila tudi pripravljena priskočiti na pomoč z rediskotnim kreditom 20 milijonov funtov (5,5 milijarde Din). ki naj bi zaustavil odtok zlata iz Anglije. Objava njenih pogojih je bila zelo zmerni. Snowdenovo veto je zato ob sklepu pozajani udaril tem bolj nenadno.

O zakulisni igri pri teh pogajanjih seveda javnost ne ve ničesar; javna tajnost pa je, da francoski kapital vedno koraka roko v roki s francosko diplomacijo. Verjetno je, da je Francoze, ki so zelo občutljivi, zopet malo vznemiril spremen nemških ministrov v Londonu. Se bolj jim je bil neugoden govor Macdonalda, zlasti oni pasus, kjer je govoril o svobodni Nemčiji, v čemer vidijo Francozi zopet prikrito aluzijo na revizijo mirovnih pogojev. Odpoklic francoskih milijonov iz Anglije naj bi bilo malo opozorilo, da v svetu ne vladajo več samo ogromne oklopnice, ampak tudi ono zlato, ki kakor veriga drži tem bolj nenadno.

Angleži so svarilo najbrže razumeli, niso ga pa hoteli priznati. Snowden je odklonil kot poniževalno, da bi Francija danes reševala Anglijo. Anglija je še vedno največja gospodarska sila sveta in bo znala svoje težave že sama rešiti. Kako bo Snowden to svojo samozvestno napoved izvršil, bodo pokazali prihodnji tedni.

Madžarska zunanja politika

Budimpešta, 29. julija č. Na večerajšnji seji parlamenta je imel zanimiv govor vodja krščanske socialne stranke, bivši ministri predsednik Stefan Fridrich. Ostro je napadal vlado in njeno zunanjo politiko. Dejal je, da je vlada v službi bank in da je najela posojila 80 milijonov pengov, za katere se ne ve, kam prav za prav pojdejo. Bethlen je govornik opozarjal, da je svoječasto obljubil na Mohaškem polju, da bo šla madžarska orientacija proti Beogradu, v resnici pa se je napotil Bethlen v Rim. Italija pa se v svojem gospodarstvu ne ozira na Madžarsko in je bilo torej do dela nepotrebno Bethlenovo potovanje v Rim. Fridrich je končal svoj govor s pozivom vladi, da se mora Madžarska na vsak način otrestiti italijanske orientacije.

Budimpešta, 29. julija g. Ker se finančna situacija na trgu za posojila še vedno ni razčistila in ker tudi pogajanja za dvig inozemskega posojila še ni bilo mogoče zaključiti, razmotirajo v vladnih krogih o tem, da bi za dobo 1 ali 2 tednov podaljšali sedaj veljavne zasilne ukrepe. Danes so se vršila zadnja pogajanja in je bilo tudi sklenjeno, da se sedanji ukrepi do nadaljnjega podaljšajo. V bodoče ne bo mogoče s poštnimi nakaznicami nakazovati v inozemstvo več kot 100 pengov.

Budimpešta, 29. julija. AA. MTI poroča: Opozicijski poslanec legitimistične struje Palavicin je imel za poslanec Rassayem govor, v katerem je nastopil proti sedanji politiki vlade. Madžarska zunanja politika bi si morala zagotoviti simpatije Francije, ker podpora Italije še ne zadostuje, zlasti ne v sedanji gospodarski krizi. Jasno je, da francoski kapital in francoska politika ne moreta podpirati Nemčije, dokler se Nemčija ne odreče priključitvi. Ne da bi izdali svoje simpatije do Nemčije, moramo delati za sporazum s Francijo. V dunavsko kotlino se mora vrniti ravnotežje. To ravnotežje se bo ustvarilo samo z restavracijo Habsburžanov in s sodelovanjem z Avstrijo. Taka politika ne pomeni politike zoper Nemčijo in tudi ne zopetne ustvaritve dvojne monarhije.

Sprejemni izpiti za srednje šole

Važen pravilnik prosvetnega ministrstva za vse, ki hočejo dati svoje otroke na srednje šole

Ze, ko smo objavili spremembe k zakonu o srednjih šolah, smo opozorili na važno novost, da uvaja zakon zopet sprejemne izpite za vstop na srednje šole. Sedaj je izdal prosvetni minister poseben pravilnik, ki podrobno določa, kdaj in kako se imajo ti sprejemni izpiti vršiti. Glavne določbe pravilnika so naslednje:

Brez sprejemnega izpita ne more biti nihče sprejet na kako srednjo šolo. K izpitu se lahko javijo učenci, ki so dovršili 4. razred osnovne šole z najmanj dobrim uspehom brez vsakega slabega reda. Prošnje za prepušitev k izpitu je treba predložiti ravnatelju srednje šole, na katero hoče učenec vstopiti, v dnevi 24. in 25. in 26. avgusta. Prošnji je treba priložiti šolsko izpisevalo in rojstni list.

Izpit se vršijo od 24. avgusta do 1. septembra. Vodijo jih izpitni odbori, ki štejejo 3 člane, na šolah z nedržavnim učnim jezikom pa 4 člane in ki jih imenuje direktor zavoda. Vse priglašene učence razdeli direktor v skupine, ki smejo šteti največ 20 učencev; vsaka skupina polaga izpit za sebo.

Sprejemni izpit se polaga iz državnega (srbohrvatskega ali slovenskega) jezika in iz matematike, v šolah z nedržavnim učnim jezikom pa še iz tega jezika.

Izpit iz učenega jezika (državnega ali drugega) je pismen in ustnen, iz matematike (in iz državnega jezika na šolah z drugačnim učnim jezikom) pa samo ustnen.

Pri pismenem izpitu iz učenega jezika mora učenec pokazati, da zna čitljivo in pravilno pisati po diktatu, ki traja največ 15 minut in ki ga je treba, ako se vrši v srbohrvatskem jeziku, pisati polovico v cirilici, polovico v latinici. V dravski ba-

novini se piše diktat samo v latinici.

K ustnemu izpitu se pripuščajo vsi učenci ne glede na oceno, ki so jo dobili pri pismenem izpitu. Pri ustnem izpitu mora učenec pokazati primerno poznavanje svojega materinega (učenega) jezika. Zlasti mora lepo, gladko in razumljivo čitati, znati ponoviti prečitano stvar, točno poznati besedna pomena (govorni razpol), v prostem stavku zanesljivo določiti osebek in povedek ter znati na izst povedati kako pesem, v prvi vrsti kakšno narodno. Na šolah z nedržavnim učnim jezikom morajo učenci pokazati, da znajo v državnem jeziku (srbohrvatskem ali slovenskem) gladko in razumljivo čitati v latinici in cirilici in da poznajo besedna pomena (govorni razpol).

Ustmeni izpit iz učenega jezika se vrši takoj po pismenem izpitu. Kdor je dobil iz učenega jezika slabo oceno, se ne pri-pusti k nadaljevanju izpita. Drugi učenci pa delajo nato popoldne še izpit iz računstva.

V računstvu mora učenec pokazati: 1. da zna pisati cela števila do enega milijona 2. da zna izvršiti štiri osnovne račun-ske naloge s celimi števili na praktičnih primerih, 3. da pozna meterske mere in denarne enote, 4. da docela zanesljivo zna malo računico, 5. da pozna štiri načine računanja. Ustmeni izpit traja za vsakega učenca in vsak predmet največ 10 minut.

Ako ni soglasno sodbe o tem, ali je učenec položil izpit, odloča večina glasov, od-nosno, ako šteje komisija 4 člane, polovi-ca s predsednikovim glasom. Izpit je polo-žil učenec, ki je iz vsakega predmeta dobil vsaj dobro oceno. Kdor izpita ne polo-ži, ga more ponavljati šele čez eno leto.

Spremembe v bolgarski diplomaciji

Sofija, 29. julija. M. V. prihodnjih dneh bo vlada izdala velik diplomatski ukaz. Prišlo bo do važnih izprememb v bolgar-ski diplomaciji. Ministrski predsednik Ma-linov je bil sinoči sprejet v avdijenci pri kralju Borisu, katerega je ob tej priliki ob-vestil, da so bolgarski poslaniki v Beo-gradu, Parizu in Berlinu podali ostavke. Vse tri ostavke so bile sprejete. Kakor se doznava, bo imenovan za poslanika v Beo-gradu dosedanj poslanik v Bukarešti Po-menov, za poslanika v Bukarešti pa dose-danji poslaniki svetnik Najdov.

Krvava drama v italijanski vasi

Rim, 30. julija, g. V vasi Lancia v južni Italiji se je dogodil strašen zločin. Med dvema kmeticama je prišlo do ostrega pre-pira, med katerim je 9letni sin ene kmeti-ce razparal z nožem drugi kmetici, ki je bila nosna, trebuch. Nesrečnica je bila v nekoliko minutah mrtva. Mož umorjene je nato prišel v hišo prve kmetice ter jo v spopadu hudo ranil. Nato se je vrgl na morilca svoje žene ter ga smrtonosno rano-lil. Z nožem je zadel nekoliko ran tudi 3 mesečni hčerki kmetice.

Razjasnjena umora v Beogradu

Beograd, 30. julija. p. Policija je zaklju-čila preiskavo o umoru čevljarja Mutića, o katerem je mnogo pisal zadnje dni beo-grajski tisk. Jasno je ugotovljeno, da ga je umorila demimondka Anastasija Kono-plenova in sicer na ta način, da ga je s stolom udarila v sence. Do umora je prišlo v afektu in vse kaže, da sta bile mo-rilka in umorjenec docela alkoholizirana. Policija je tudi zaključila preiskavo zopei Veselina Vukova, ki je umoril služkinjo Marijo Krečevic. Vukov je bil že izročen sodišču in obtožen razbojništva in premi-šljenega umora.

Razbojniški napad na vojvodinskega bogataša

Beograd, 30. julija p. Iz Subotice jav-ljajo, da se je pripetil v selu Četić raz-burljiv razbojniški napad. Znani bogataš in veleposesnik Sande je bil tik pred svo-jo hišo napaden od dveh maskiranih raz-bojnikov. Eden ga je tako močno udaril po glavi, da se je Sande onesvestil. Pri tem sta mu napadala odvzela ves denar, ki ga je imel pri sebi. Pol ure je napade-nec ležal v nezvesti, nato pa se je to-liko zavedel, da je razložil svojem ves-napad, toda takoj nato je zopet padel v agonijo. Bila mu je sicer takoj prožena zdravniška pomoč, a ni upanja, da bi ostal živ.

Odškodnina poškodovancem pri karambolu med »Karadjordjem« in »Morosinijem«

Šibenik, 29. julija n. Vsi oni, ki so ob priliki nestrše našega parnika »Karadjor-dja«, v katerega se je zaletel laški parnik »Morosinik«, bili kakorkoli oškodovani, so sprejeli sedaj nakazila, da se jim izplača priznana odškodnina. Nikdo ni ostal pri-krajan, ker je bila zahteva po odškodnini priznana v celoti.

Smrt profesorja Šijanica

Maribor, 30. julija.

Danes okrog 5. ure je na svojem domo-vanju v Gosposki ulici št. 58 izdihnil 62-letni g. prof. Miroslav Šijanec, v Maribo-ru zaradi svojega ljudomilga in prijane-ga značaja splošno znana osebnost. Poko-nik je bil rojen 18. julija 1869 pri Sv. Le-nartu pri Ptuj ter je po dovršenem študiju na učiteljsku v Mariboru služboval naj-preje pri Sv. Urbanu pri Ptuj, potem v Poljčanah in na Cvenu. Nato je obiskoval višjo pedagoško šolo na Dunaju, kjer je diplomiral za učitelja na meščanski šoli. V tej funkciji je služboval najprej v Pulju, nato pa je bil premeščen v Maribor, kjer je deloval kot vladski učitelj in pozneje kot profesor na učiteljsku, dokler ni bil upokojen. V času po preobratu se je kot član Narodnega sveta posvetil borbi za osvoboditev Korotana in si pridobil tudi kot prvi slovenski šolski nadzornik v Ma-riboru lepe zasluge za reorganizacijo šol-stva. Pokojnik je bil dalje sodni tolmač za nemški in italijanski jezik ter navdušen član takratne uradniške menze.

Bodi simpatičnemu šolniku lahka zemlja, katero je tako iskreno ljubil. Žalujemo ga še iskreno sožalje.

Izum

jugoslovenskega inženjerja

Split, 30. julija. n. Inženjer Ante Fran-ković z otoka Hvara, ki je uslužben pri banki upravi v Zagrebu, je izvršil danes poskuse s svojim novim motorjem za plovo-bo. Poskusi so zelo dobro uspeli. Ladja je plula iz Vrboške na Hvaru do Jelse in nazaj z brzino 30 milj na uro. Korist tega izuma je v tem, da žene Frankovi-ćev motor ladjo z veliko brzino in z malo potrošnjo goriva.

Sprejeta ostavka na državno službo

Beograd, 30. julija p. Z rešitvijo mini-stra za socialno politiko je sprejeta ostav-ka na državno službo dr. Viktorja Kocjan-čiča, sekundarnega zdravnika občne držav-ne bolnice v Ljubljani.

Sportni posebni vlak

iz Ljubljane v Zagreb na tekmo med Ilirijo in Gradskim je zagotovljen. Vozil bo v nedeljo po že objavljenem voznem redu. Nadaljnje prijave se še sprejemajo v lokalih, ki so bili tudi že ponovno objavljeni.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Sprememba oblačnosti, bolj jasno, stalno in nekaj toplejše vreme. – Situacija večeraj-šnjega dne: Relativno nižji pritisk leži nad severno polovico kontinenta, nad južno pa je nastal sedaj barometriški maksimum, ki prihaja z Atlantskega oceana in ki je že prekril jugozapadni del kontinenta ter povzročil izboljšanje vremena. Jadranski ba-rometerski minimum je oslabil. Barometri-ski pritisk se je dvignil v splošnem za 1 in pol do 5 mm, največ v Primorju. Jutranje temperature so večinoma padle za 1 do 4 stopinje, le v višjih krajih so se neznatno dvignile.

Dunajska vremenska napoved za petek: Temperatura se bo zmerno dvignila; menja-joče se oblačno, na severu nevihte niso iz-ključene.

Ameriška letalca prispela v Carigrad

London, 30. julija. AA. Blizu Cardinga v Southalesu sta snoči pristala ameriška letalca Clyde Pangborn in Hugh Hendon. Dvignila sta se v zrak v torek zjutraj v Newyorku, da poletita okrog sveta. Polet preko Atlantskega oceana je bil silno te-žak, ker ga je na vsaj poti ovirala megla. Letalca sta bila tako prisiljena pristati v Walesu in prekiniti polet. O drugem ame-riškem letalu, ki ga vodiita Američana Boardman in Polando, ni še vesti.

Carigrad, 30. julija g. Pristanek ameri-ških prekoceanskih letalcev Boardmana in Polando se je izvršil ob 13.17. Letalca sta preletela progro Brocklyn - Stambul v novem rekordnem času 49 ur 5 minut. Le-talca sta bila zelo utrujena. Takoj po pri-stanku sta odšla na počitek ter bosta ju-tri dopoldne startala za Ankaru.

Berta Benedičič, roj. Kern, naznanja vsem sorodnikom, prijateljem in znancom prežalostno vest, da je njen soprog, gospod

FRANC BENEDIČIČ

urur in posestnik v škofji Loki

danes, dne 30. julija ob 15. uri nenadno preminul.

Pogreb prebлага pokojnika se bo vršil v soboto, dne 1. avgusta ob 17. uri na domače pokopališče.

Škofja Loka, dne 30. julija 1931.

Naši kraji in ljudje

Naša deca v polhovgrajski koloniji

Ljubljana, 29. julija.

Ljubljanski krajevni odbor Rdečega križa je organiziral dečjo kolonijo v Polhovgrajski koloniji. Kolonijo vodi g. Malnarčič. Ko je vsesplošno znano blagodejno udejstvovanje Rdečega križa in se posebej se mnogo govori o Malnarčičevi koloniji, se je mnogo izletnikov podalo v Polhov gradec da si ogledajo počitniški kraj naše dece. Eden od teh izletnikov nam piše med drugim:

Nebroj malčkov se je gnetlo okoli papana Malnarčiča in drugih voditeljev kolonije. Na prvi hip so se mi prikupili ti malčki in vedno bolj me je vlekle srce med nje. Vsi so vedri in zdravi — prava idila nežne mladosti. Pa tudi kraj sam je najlepša idila. Nad seboj vidiš vedro nebo, okrog sebe pa temne in visoke smreke. Po praproti in drugih gozdnih rastlinah

zadiši, da človek zasana o palčkih in vilah. Mali kolonisti so si na mehki travici pod hrasti napravili iz bičevja in praproti spletene kolibe, okoli katerih se v vsej svoji živahnosti igrajo. Pri vseh igrah in vse povsod, kjerkoli so njegovi mali varovanci, pa je tudi vodja g. Malnarčič, ki kaže pri vseh svojih letih čudovito živahnost in gibčnost. V dečji koloniji sem bil par dni, pozabil sem na vse brige in težave in samo tri želje so mi polnile srce: da bi bil otrok tih let in kolonist ali pa, da bi imel vsaj sina, ki bi bil tako srečen pod tako dobrim varstvom...

Težko je bilo slovo od mladine, ki se bo, kakor smo že objavili, vrnila v soboto. Decij v korist pa želimo, da bi kolonija pod vodstvom nadvse spretnega upravitelja g. Malnarčiča taborila še mnogo let.

Iz prekmurske kronike

Nevaren požar — Neugnana mladina in Kleklova cenzura

Črenšovci, 30. julija.

✓ Noči od ponedeljka na torek je okrog 11. ure nastal požar pri cestnem nadzorniku in posestniku Cizanu. Vsi domači so se trdno snali, ko je začela goreti velika oslica slame blizu hiše in gospodarskih poslonih. K sreči so ogreni kmalu opazili neki fantje, ki so zbudili sosedo in že tudi prišel je brigadni. Gasiti je prihitelo mnogo ljudi, katerim se je posrečilo lokalizirati ogenj. Velikanski plamen je razsvetlil vso vas. Ogenj je na hitro podtaknila zlobna roka.

Črenšovska župnija je velika, da ji kmalu ni enake, in že dala mnogo študiranih ljudi, ki delujejo v raznih krajih naše prostrane domovine in v raznih okolišč. Sedaj imamo okrog 40 študentov vseh močnejših srednjih šol in več akademikov. Kakor pred leti takratni študenti so tudi sedanjí priredili akademijo. Dolge tedne so se vršile priprave: vaje za dramske predstave, pevške in instrumentalne točke so bile vsake dan.

Preteklo nedeljo se je vršila akademija v dvorani Našega doma. Dvorana se je kmalu napolnila in spored se je izvajal največje zadovoljstvo občinstva. Točka se je vršila za točko in žela odobravanje. Zastor se je zonet dvignil in na odru je stal postaven študent Godina s sormenja valko za harmonijem. »En starček je živ...«

Strela je zanelila velik požar

Žrtvi plamenov sta hiša in gospodarsko poslopje posestnika Zadravca v Rožičkem vrhu — Nevarne opekline reševalca

Sv. Jurij ob Ščavnici, 30. julija.

V torek popoldne so se zbrali nad Sloveškimi gorami črni oblaki. Okrog 3. ure popoldne se je zdajci začel močan orom in kmalu nato se je pojavil v Rožičkem vrhu močan dim. Strela je udarila v poslopje posestnika Alojzija Zadravca. Plameni so zajeli stanovanjsko in gospodarsko poslonje. Živino in pohištvo so se rešili ob pravem času, a vse drugo z vsem letošnjim prideikom je zorelo. Trud gasilcev, da bi požar lokalizirali, je bil zastonj, ker je zaradi suše primanjkovalo vode.

Posestnikov sin Anton Vrbljak se je pri

reševanju pohištva hudo poškodoval. Ko je hotel spraviti iz sobe zadnja reči, se je začel rušiti strop. Dim ga je omamila, da ni našel izhoda. Morali so na oknih prelomiti železne križe, da so ga v zadnjem trenutku rešili. Že omenjena na levi strani obraza in levi roki in nezvestnega. Ljudska nevednost pa je ponosnečnica še povečala bolečino. Po nasvetu neke žene so ga namreč po opeklinah namazali z anonom. Češ da mu bo to pomagalo.

Škoda, ki jo trije požorelec, znaša okrog 70.000 Din, a zavarovan je bil samo za 2100 Din.

Iz letoviščarske monotonosti

Kranjska gora, 29. julija.

Po sosednih banovinah se je v zadnjem času razširilo neosnovano naziranje, da Kranjska gora nikakor ni letovišče v pravem pomenu besede, temveč je v prvi vrsti samo gorsko zdravilišče in je temu primerno tudi opremljeno in urejeno. Posledica tega krivega naziranja je pa dejstvo, da izostajajo prav iz teh banovin oni gosti, ki so prihajali k nam vsako leto in so se splošno dobro počutili. Da se je moglo to naziranje sploh razširiti, je krivo letovišče samo, ker ni storilo o pravem času potrebnih korakov, da bi že v kalij razpršilo vse neosnovane govorice in onim banovinarjem izrecno dokazalo, da so one govorice naravnost izmišljene. Seveda, zdaj sredi sezone se ne more ukreniti ničesar več in zadovoljni moramo biti s tem, kar je in kar se ponuja.

A v splošnem se razvija sezona skoro normalno, dasi ne tako sijajno kakor lani, vendar se opaža, da število gostov ne ostaja prav posebno za številom lanskega poletja. Končna statistika letošnjega leta bo na pravi lani skoro gotovo pokazala prirastek, pa zaradi tega, ker je bila zimska sezona nad vse živahna. Če pa preblikta vendarle ne bo, bomo morali zadevo smatrati za popolnoma naravno, saj se skoro noben naš letoviški kraj letos ne bo mogel ponašati z napredovanjem svojega tujeskega prometa.

Naš svet se v zadnjem času bavi posebnostjo z novozgrajenim hotelom in penzijo »Eriko«, ki je skoro že dograjen in bo definitivno odprt konec avgusta. Hotel bo gotovo igral veliko vlogo, posebno v zimski sezoni, ker je zaradi svoje lege najbolj prikladen in priročen za smu-

čarje. Dobrih sportnih terenov ima zadosti v svoji neposredni okolici, a še vedno v vršičkem in Razorinem okolišu. A preskrbljeno bo tudi za večerne zabave, ker bo hotel posedoval vse, kar si more mlad in star človek želeči, če ga prime želja, da se zabava daleč v planinski samoti in v nemotnosti krasnih planinskih večerov.

Monotonost letoviščarskega življenja oživlja samo še godba, ki so jo Borovci po dolgem obotavljanju lani vendarle uvedli. A že letos se splošno opaža, da imajo ljudje čudne predsodeke napram godbi in ti predsodki so že tako močni, da je skoro gotovo, da bo prihodnje leto letovišče zares brez vsake godbe. Značilno, kakšne pojme imajo nekateri ljudje o napredku in razvoju kraja, ki se mora z vso silo oprijemati tujeskega prometa, brez katerega bi gotovo popolnoma opešal, če ne popolnoma propadel.

Prav razveseljivo za naše razmere je dejstvo, da se je pričela v letošnjem poletju turistična prav živahno razvijati. Vse to se prav lepo opaža v obeh vršičkih planinskih

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolčnih živcev, bolečinah v boku, zasopljenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, poboitosti, povzroči naravna »Franz Josefov« grenčica izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe. Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz Josefov« vodo tudi pri nadlogah klimakterijalne dobe z največjim uspehom. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah,

kočah, ki se ponašata že s precejšnjim številom posetnikov, ki pa bo v avgustu še znatno narastlo, ker je prav avgust oni mesec, ki je že po naravi ustvarjen tako, da nudi turistu vse, kar si že požel.

Važno za fotografe

Znana trdka za fotografije in filme Otona Perutza v Münchenu je razpisala natečaj, ki je važen za vse fotografe in amaterje. Kopije in povečanja ne smejo prekoračiti formata od 18x24 cm in nalepljene naj bodo na karton kakršnekoit kvačite. Naslov slike in datum naj se napiše na spodnji levi strani kartona, naslov avtorja pa naj bo priložen v zaprtem omotu z označko, ki naj bo zabeležena tudi na spodnji desni strani kartona. Nujna potreba obvestila in pojasnila naj z nastanjo. Vsi eventualni dopisi naj bodo označeni z besedama: »Photo-Wettbewerb«.

Vse pošiljave morajo biti najpozneje 15. septembra predpoldne izročene pošti. Vsaka pošiljatev mora vsebovati najmanj 5 sliki in se negativov ne sme poslati. Razpisa se lahko udeležijo vsaki amater razven zastopnikov prej imenovane trdke in drugih njenih nameščenec.

Literarni odevlek trdke Perutz (Literarische Abteilung der Firma Otto Perutz — Trockenplattenfabrik — München G. m. b. H.) bo razdelil nagrade po presoji vsebine slik in njenih izvedb. Negativi nagrajenih preidejo v last trdke, lastniki pa lahko dobijo te negative v primeru potrebe zaradi kopiranja itd. za kratek čas na razpolago. Kdor pa želi, da se mu vrnejo nenagrade slike, naj pošlje natančno adreso in denar za poštne stroške.

Vsega skupaj bo razdeljenih 60 nagrad v gotovini in blagu ter je skupna vrednost teh nagrad nad 28.000, dočim znaša prva nagrada 2100 Din. Poleg tega bo vsak z nagrado vred dobil spominsko kolajno, ki jih po naročilu za to priliko izdelal monakovski kipar Karl Roth. Trdka si pridruže tudi nakup dobrih fotografij, ki ne bodo dosegle nagrade.

Aretacija nevarnega vlomilca

Maribor, 30. julija.

Kakor smo že poročali, je bilo v zadnjih dveh mesecih izvršenih v Mariboru in okolici čela vrsta večjih in manjših vlomov tatvin. Crožniki in policija so vestno zasledovali vse sledi, vendar je bilo gotovo, da je na poslu zelo prevečan in prekan vlomilec, ki je znal zabrisati dobro vse sledove za seboj. Končno se je posrečilo v tokrovi noči policijski patrulji aretirati v Pohorski ulici Ivana Magerla, 30. letnega brezposelnega knjigoveškega pomočnika, rojenega v Krškem in izgnanega iz mariborskega policijskega okrožja. Magerlak je bil prvotno zelo užaljen, ko so ga varnostni organi prijeli, dajši je že star znanec mariborske policije, ker je bil že sedemkrat kaznovan zaradi tatvin, vlomov in cerkvenih ropov. Končno pa je opustil taktiko odpora ter priznal, da je izvršil nekaj tatvin ter da se nahaja ukradeni blago v taborišču, ki si ga je zgradil v goščavi Pohorskega gozda nad vojaškim streliščem v Radvanju. Po tej izjavi sta odšla z njim v Pohorski gozd policijska agenta g. Anton Pavletič in g. Gasper Trpin, komandir orožniške postaje na Teznu g. Anton Bajec ter še dva orožnika. Po precej napornih potih so orožniki in policijski agenti končno odkrili skrivališče Magerla. Pod grmovjem je bilo zavito v nepremojljivo platno pravo skladišče najrazličnejše ukradene robe, ki jo je bilo toliko, da so jo vsi jedva odnesli.

Po tem dogodku je Magerlak priznal, da je izvršil vsega skupaj deset tatvin in sicer prvo v noči na 23. junija, ko je vlomil v centralni ambulatorij državnih železnic v Frankopanovi ulici št. 20, kjer je odnesel kraj raznih kirurških instrumentov, nekaj perila in razna zdravila v skupni vrednosti 6420 Din. Vse te ukradene predmete so našli lepo ohranjene v gozdnem skrivališču.

Drugo tatvino je izvršil dve noči kasneje v trafiki gospe Katarine Deutz na Betnavski cesti št. 101, kjer je odnesel cigarete, več gramofonskih plošč, klobas, uteži in drugih predmetov za 1300 Din ter 98 Din kovanega drobiža. Na tretji pohod se je odpravil 2. julija ponoči, ko je vlomil v prostore g. Cundra v Spodnjem Radvanju in odnesel razne oblake, perila, jestvin, mila, sira, cigaret, sladkorja in nogavice za 3000 Din. Poleg tega je vzel še iz nekega predala 50 Din drobiža. Četrty vlom je opravil v mesnici mesarja Zunka na Radvanjski cesti, kjer je bil njegov plen, sestojec iz prekajenega mesa, slanice, klobas in masti vredne 600 Din. Prilovčilo si je tudi še 10 kovačev. Mesnice so bile sploh specialiteta za Magerlovo vlomilsko podvige, ker je že 14. julija ponoči zopet vlomil v mesnico Jožefa Drogenika na Pohorski cesti in pobasal 40 kilogramov suhega mesa, več komadov slanice in 50 Din kovanega denarja v skupni vrednosti 1000 Din. Največji podvig pa je bil vlom pri trgovcu Ožki na Teznu v naslednji noči 15. julija, ko je odnesel zlatnine in srebrnih predmetov ter cigaret za 9052 Din.

Priznal je tudi, da je vlomil še v noči na 10. julija v stanovanje Friderika Pirca na Teznu št. 4, kjer pa si je prilastil takrat samo dve komadi srebrni uri, last Marje Gabron. Dva dni pozneje je izvršil osmi vlom v čevljarstvo delavnico Ivana Lorbeke v Novi vasi, kjer je odnesel čevlje in usnja za 3318 Din. Deveti vlom, ki ga priznava, je bil izvršen v noči na 9. julija v garderobo sportnega kluba »Zeleznikar«. Kot zadnji in deseto tatvino priznava vlom, izvršen 21. julija ponoči v trgovino Friderika Pirca na Tržaški cesti št. 4, kjer je nabral cigaret, nogavic in galanterijskega blaga za 3862 Din. Verjetno pa je, da je izvršil še celo vrsto drugih tatvin, ki mu bodo šele naknadno dokazane.

Magerlak je bil lanske leto 16. decembra izpuščen iz zaporov mariborske kaznilnice, kjer je presedel dveletni zapor. Po odpustu se je odpravil proti Ljubljani in se dolgo potikal tudi po Hrvaškem. Okoli binkosti se je vrnil v mariborsko okolico, kjer se je najprej skrival v Betnavskem gozdu kakih 14 dni, dokler si ni pozeje poiskal v Pohorskem gozdu nad Radvanjem pripravno skrivališče, kjer je potem taboril in užival svoj plen, dokler ni bil prijet.

Vsak dobri hotel, vsak letoviščarski dom servira na željo kavo, katera varuje zdravlje, to je KAVA HAG

Strašen požar ob Kolpi

Belokrajinska vasica Špeharji je zgorela do treh poslopij — Ogenj je uničil 37 zgradb — Boda prebivalcev, ki so jim zgorela skoro tudi vsa živila

Črnomelj, 30. julija.

Spričo silne suše je nevarnost požarov povsod velika. Gotovo pa so sedaj v največji nevarnosti lesena poslopja, krita s slamo. Treba je le malo ne previdnosti, pa je že plamen v strehi. Največ zaradi velike izsušenosti je zadela v ponedeljek popoldne požarna katastrofa prijazno belokrajinsko vasico Špeharji, ki spada v občino Sinji vrh ob Kolpi. Ogenj je nastal v dimniku hiše enega vaščanov. Ker je bilo poslopje pretežno leseno in krito s slamo, je hip nato zagorela vsa hiša in ni trajalo dolgo, pa je že bila vsa vasica, ki je imela pretežno slamnate strehe, v morju plamena.

V silni paniki so obupni vaščani reševali živino in premočnine, a so mogli rešiti skoro le živino in še te ne vse. Zgorelo je

v celem 10 hiš in 27 raznih gospodarskih zgradb z vsemi pridečki in orodjem. Ogenj se je širil tako brzino, da so neko bolno žival komaj še rešili iz plamenov in da iz nekaterih hlevov niso mogli izgnati niti vse živine.

Ker ni bilo v bližini vode, so poizkušali gasiti z gnojnico, kar pa je bilo seveda brezuspešno. Od ognja nepoškodovana so ostala od vse vasice le tri poslopja. Ker je bila zaradi suše v bližini, posušena vsa trava, se je tudi ta vnela in je bila nevarnost, da bi se na ta način razširil požar še na sosednjo vas, kar so ljudje komaj preprečili.

Ubogi vaščani, ki jih je ogenj oropal strehe, živil, oblike in oprave, so nujno potrebni pomoči.

PRIDE! Najnovejša dunajska opereta najslajših arij, petja in melodij

V carstvu valčka

V glavnih vlogah najslavitejši zvezdniki filmskega neba!

Gretl THEIMER, Ernst VEREBES, Charlotte SUSA, Szöke SZAKAL

PRIDE! PRIDE! PREMIERA! Elitni kino Matica

Ljubljanski želodec v luči statistike

Zanimivi statistični podatki mestnega dobodarstvenega urada o prehrani ljubljanskega prebivalstva

Ljubljana, 30. julija.

Ravnatelj dobodarstvenega urada g. Zupan je podal našemu poročevalcu zanimive statistične podatke, kaj je vse Ljubljana v prvi polovici letošnjega leta konsumirala v pogledu mesa in mesnih izdelkov. V Ljubljani je bilo lani zaklanih 3995 glav goveje živine, a letos samo 3448. Nasprotno pa se je silno pomnožil uvoz zaklane živine z dežele. Lani v prvem polletju je bilo uvoženega mesa z dežele 49.515 kg, a dočim letos 102.111 kg. Na vprašanje, kako je treba to tolmačiti, je g. ravnatelj odgovoril, da je zunanja cena mesa mnogo nižja. Pripomniti je treba, da plačujejo za kg uvoženega mesa 1 Din obične trošarine, dočim za glavo v mestu zaklane živine 15 Din. Omenjamo, da se še vedno gredo precejšnje tihotapstvo mesa v Ljubljano, toda ne v toliki meri kot prejšnja leta. Če računamo povprečno ceno v mestu zaklane živine po 7 Din, vidimo, da so zaklali ljubljanski mesarji v prvem polletju goveje živine za 24.136 Din. A če računamo meso samo po 14 Din, je jasno, da je bilo v mesto uvoženega raznega govejega mesa za 1.429.554 Din.

Kako si je treba tolmačiti ta nenavadni pojav? Čisto umavno, ker so zunanji režijski stroški manjši in mesarji se skušajo na vsak način izogniti mestne klavnice. Telet je bilo lani zaklanih in uvoženih 6787 komadov, a letos 7200. Pač Ljubljana še vedno ljubi dobro telečjo pečenko, ki je po gostinah razmeroma jako draga in je treba ukreniti, da bodo gostilne ceneje prodajale. Treba je pa tudi ukreniti, da bodo mesarji prodajali teletino ceneje, kajti pojavil se je inersat, ki oddaja teletino po 12 do 14 Din ceneje kakor drugi mesarji. V prvi polovici letošnjega leta je bilo zaklanih v Ljubljani 180 konj.

Kostrunkci pa letos niso bili ravno zaželeni. Lani so jih Ljubljanci zaklali in konsumirali 811 glav, a v letošnjem prvem polletju samo 727 glav. Pocenilo se je drugo meso in zato ne iščejo več kostrunov. Kozičkov in jagnjet so lani v prvem polletju zaklali 2344 glav, a letos samo 2324.

Gospod ravnatelj je podal kratke in zanimive podatke, ki zopet kažejo, kako ljubi Ljubljanci svinjsko pečenko. Dobodarstveni urad deli uvoz prašičev v svoji statistiki v tri vrste in sicer v male do 10 kg težke prašičke (odrojke), srednje do 60 kg in velike nad 60 kg težke. Malih prašičkov je bilo lani zaklanih 359, a letos v tem polletju samo 303. Pač pa je pokvaril deževen Grgorjev dan, da niso v večjem številu pekli odrojke. Srednjih prašičev je bilo uvoženih in zaklanih lani 1283, a letos v istem času polletja 1559. Velikih prašičev je bilo uvoženih in zaklanih 11.481 lani, a letos 11.546. Cene svinjskemu mesu so še vedno previsoke.

Zanimiva pa je statistika perutnine. Razločujemo veliko perutnino, kakor gosi, race in purane. Te prinašajo večinoma Bosanci, ki zamenjujejo purane in gosi za obliko in perilo. Lani je bilo v Ljubljano v tem času uvoženih 871 živih komadov velike perutnine, a letos že 1456. Po mali perutnini (piščanci, kokoši in petelin) pa je v Ljubljani še vedno veliko povpraševanje. Lani se je na trgu prodalo 15.398 komadov, a letos v istem času 22.481 komadov. Če računamo za veliko perutnino povprečno ceno 80 Din, dobimo, da so Ljubljanci izdali za goske in purane okoli 12.648 Din. Drugače ne so cene domači mali perutnini. Povprečno računamo za piščance in kokoši 30 Din in dobimo len znesek 67.443 Din.

Velik konzum mleka

V prvi polovici letošnjega leta je Ljubljana konsumirala 3.458.000 l mleka. Organizacija preskrbe mesta z mlekom je v splošnem zadovoljiva. Tržno nadzorstvo mesečno izvršuje kontrolo nad mlekom. Po državnem higienskem zavodu je dalo tržno nadzorstvo preiskati več vzorcev mleka. Preiskava je bila v glavnem povoljna in je dognala, da dovažajo v mesto dobro mleko, le tuhtam so ugotovili, da so mlekarice vozile v Ljubljano slabo, z vodo

močno pomešano mleko. Te mlekarice so bile najprej kaznovane od tržnega nadzorstva in nato še ovadene sodišču zaradi ponarejanja živil. Tržna cena mleku je bila letos stalna in sicer 2.50 Din za 1 Ljubljanci so za mleko izdali najmanj 8.645.000. Medu je letos Ljubljana do 1. julija porabila 7722 kg.

Znaten porast konzuma moke in sladkorja

Moka je važen čimtelj v ljudski prehrani. Letos je konzum moke porastel v primeri s prvo polovico lanskega leta. Lani so Ljubljanci porabili 4.032.223 kg, a letos do 1. julija 4.338.354 kg moke, torej za 306.131 kg več. Največ moke se je porabilo za kruh. Splošno porabijo ljubljanski peki 100 kg moke za 130 kg kruha. Nad 4.000.000 kg kruha je Ljubljana že letos pojedla. Veliki konzum moke tolmačijo v prvi vrsti s tem, da je kruh delavskim slojem glavna hrana. Če računamo v splošnem tržno ceno moki po 300 Din za 100 kg, dobimo, da je Ljubljana izdala za moko v letošnji prvi polovici okoli 13.015.062 Din. Gotovo pa še več! Da je konzum moke porastel, je glavni vzrok v tem, ker so letos v Ljubljani večja javna dela, kjer je zaposlenih veliko število delavcev, ki so ravno najboljši konzumenti moke.

Statistični podatki mestnega dobodarstvenega urada navajajo, da je Ljubljana lani v času od 10. aprila do 1. julija porabila za prehrano 235.251 kg sladkorja, a letos od 1. januarja do 1. julija 753.196 kg. Lani dobodarstveni urad še ni vodil točne statistike o konsumu sladkorja, ker je bila nova trošarinska tarifa vpeljana šele v april lanskega leta. Pripomnimo, da so se cene sladkorja letos že dvakrat zvišale in da ni nobene oblastne moči, ki bi mogla preprečiti povišanje cen sladkorja. Sladkorni kartel pač diktira cene po svoji volji. V industrijske svrhe se je lani od 10. aprila do 1. julija porabilo 106.758 kg, a letos v prvi polovici 215.746 kg sladkorja. Sladkor so rabili producentje raznih likerjev in drugih sladkarij.

Gospodarska kriza se zlasti pozna v konsumu čokolade, kakao in kandiranega sadja. Konzum teh stvari je letos znatno padel. Lani je Ljubljana porabila 47.052, a letos 35.916 kg, torej za 12.136 kg manj kakor lani.

Ljubljanci je rad snaven in čist. Pravi, da se v konsumu mila odraža stopnja kulture kakega naroda. Moramo pa reči, da je Ljubljana letos za snago porabila manj mila kakor lani. Lani je bilo v prvi polovici uvoženega raznega mila in pralnih praškov 256.463, a letos 234.211 kg.

Sirov napad z nožem

Slov. Bistrica, 30. julija.

Zadnji dan naborov v Slovenski Bistrici, 28. t. m. je že od ranega jutra potekal med glasnim petjem pa tudi neprijetnim kričanjem po mestnih cestah. Nekako ob 13. uri se je podala gružica pohorskih fanotov po državni cesti proti Sv. Jožefu. Za njo sta prišla znana podivčana brata Rudolf in Maks Prepelč iz Gabernika in se brez neosrednjega povoda zakadila v Jožeta Javornika iz Fraihaima. Obdelata sta ga nabrepi s koli, ki sta jih potražala z bližnjega plota, nato na mu je Rudolf Prepelč še zabodel v hrbet dolg nož in mu prerezal del pljuč.

Raničenec se je podal k zdravniku dr. Černeu, ki mu je nudil orvo pomoč in mu niu nasvetoval, naj se poda takoj v bolnico, vendar ga ranjeni Javornik ni ubogal, nego se je potikal še vse popoldne po mestu, dokler ni docela obnemogel. V brezupnem stanju se nahaiaiočera ranienca so morali nanosled z reševalnim avtom odnehati v Maribor.

Edina slovenska tedenska revija »Življenje in svet«. — Posamezna številka 2.— Din.

Domače vesti

Poslanik dr. Kramer na Bledu. Naš praski poslanik g. dr. Albert Kramer je tudi nastopil svoji redni dopusti, ki ga bo preživel večji del na Bledu, kamor je že prišel.

Vojaške vesti. Po potrebi službe so bili prideleni na službovanje: artiljerijski kapetan I. razreda za generalštabne posle France Stropnik operativnemu oddelku generalnega štaba; zrakoplovni kapetan I. razreda Jože Zupančič naučnemu oddelku generalštabnega oddelka komande zrakoplovne vojske; nehotni poročnik Svetislav Trifunović kot vodnik celjski četni dravskega žandarmerijskega polka; pehotni poročnik Fran Rebernik kot vršilec dolžnosti nadzornika dela 3. oddelka artiljerijske - tehničnega zavoda; poročnik korvete Vladimir Cukar mornariškemu oddelku v Ohridu, poročnik korvete Rafael Arneri, doslej pri mornariškem oddelku v Ohridu, pa je premeščen na donavski monitor »Drava«.

Diplomski izpit sta napravila na montanistični visoki šoli v Leobnau g. i. amaterski inženir Ciril Podkrajšek in Stane Planinšek. Čestitamo!

Službeni list dravske banovine objavlja v 44. letošnji številki: zakon o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o srednjih šolah, uredba o odseku za evidenco važnih odločb in o načelnih odločbah kasacijskega sodišča, dopolnitev k poistnisi o obremenitvi s cestnimi obveznostmi in odredbo o ustanovitvi šumarsko - tehničnega oddelka za urejanje hudournikov.

Razpis dveh uradniških pripravniških mest pri banki upravi. Banka uprava v Ljubljani razpisuje dve mesti uradniških pripravnikov s pravniskimi fakultetno izobrazbo pri banki upravi dravske banovine. Mesecna plača znaša 1800 Din z eventualno rodbinsko draginsko doklado. Prosilec pripravnik, ki so napravili z uspehom vse tri državne izpite, morajo vložiti svojo pravo pisano, pravilno kolkovano prošnjo najkasneje do 25. avgusta pri banki upravi v Ljubljani. Prošnji se priložijo rojstni list, domovnica, eventualno poročni list in krstne liste otrok, navedeno izpovedoval, šolska izpovedoval, uverenje o zadostitvi vojaške dolžnosti in uradno zdravniško izpovedoval.

Na pomorski vojni akademiji v Dubrovniku je razpisano mesto stalnega vojaškega profesorja za trigonometrijo in tehnično mehaniko. Upoštevajo se prijavne profesorjeve drž. sred. in višjih šol v naši državi, ki so diplomirali na filozof. fakulteti iz ustrežajočih skupine predmetov in napravili profesorski izpit. Prošnje se sprejemajo do 15. avgusta.

Sprejem učencev v strojniški odsek pomorske akademije v Bakru. V prvi razred strojniškega oddelka državne pomorske akademije v Bakru se sprejemajo s prihodnjim šolskim letom učenci, ki so do vršili nižjo gimnazijo, realno, meščansko šolo ali štiri razrede nižje trgovske šole. Vpisovanje v 1. razred te šole se prične 7. septembra.

Sestanek vseh JČ. lig in čeških društev na Jezerskem. Dne 15. avgusta se bo vršil zbranijski sestanek spominke plosče umrlega prof. Choudonskemu na Jezerskem tudi sestanek članov in prijateljev vseh jugoslov. češkoslov. lig iz Slovenije, kakor tudi čeških društev iz Ljubljane, Celja, Ptuj, Bleda in Maribora. Taki sestanki so se prejšnja leta redno vršili in so znano priložnost k uspešnejšemu delovanju teh društev, ker so se člani posameznih mest medsebojno osebno spoznali in zbudili tako mnoge nove iniciative in veselje za skupno delovanje. Člani vseh teh društev se torej pravočasno opozarjajo na to svečanost, katere se bo udeležili tudi češkoslovaški poslanik v Beogradu g. inž. dr. Flieger, konzul CSR v Ljubljani inž. Ševčík, kakor tudi razni odločni naši zastopniki. Svečanost se prične na Jezerskem dne 15. avgusta ob 10. in se udeleženci odločijo skupno iz Ljubljane 15. avgusta ob 7. zjutraj z vlakom do Kranja, od tam z avtobusi ali pa že direktno iz Ljubljane z avtobusi. Priklase je poslati posameznim organizacijam JČ. lig ali češkim društvom v navedenih mestih.

Velika skupščina družbe sv. C. in M. se ne bo vršila 8. temveč 13. septembra v Laškem. Predložena je zaradi tega, ker bodo v Ljubljani velike slavnosti obkroženja spomenika kralju Petru v dnevih od 6. do 8. septembra.

Koroški študenti v Zagrebu. Predvčerajšnjim je prišla v Zagreb skupina slovenskih dijakov iz Koroške in Gradiščanske. Na kolodvoru so jih sprejeli zagrebški akademiki in zastopniki Jadranske Straže in Jugoslovenske Maticе. Študenti odpočitve iz Zagreba v Beograd, odkoder bodo nadaljevali potovanje po naši državi.

Dijaški dom kralja Petra v Skopju. Uprava varstvene banovine je sklenila,

da zgradi v Skopju primerno poslonje kot dijaški dom kralja Petra Osvoboditelja. Gradbeni stroški so preračunani na Din 1.510.396. Gradbeno dela pričnejo že prihodnji mesec.

Stoletnica rojstva Ivana pl. Zajca. Dne 3. avgusta na dan rojstva slavnega skladatelja Ivana pl. Zajca bo ob 18. na pokopniškem grobu komemoracija, ki jo skupna priredita Hrvatski glasbeni zavod in hrvatsko nevsko društvo »Kolo«. Po kratkih govorih bodo odneli Zajčev »Naroda slavnost...« in položili vence na grob.

Novi grobovi. V Mariboru je preminil včeraj v 62. letu starosti upokojeni profesor g. Miroslav Šijanec. Pogreb pokojnika bo v soboto ob 16. — Rodbini v Rada Poljaku v Ormožu je Drava ugrabila sinka Milana. — Pokojnika blaž spomin. Žalostno naše sožalje!

Ravnateljstvo I. državne realne gimnazije v Ljubljani. Vagova ulica 4 obvešča vse one učence, ki imajo popravni izpit iz enega ali dveh predmetov, da se prično vsi popravni izpiti že 24. avgusta namesto 1. septembra 1931 in sicer točno ob 8. uri po razporedu, ki je nabit na uradni deski v avli.

Nemški visokošolci na ekskurziji po Jugoslaviji. Na Sušak je prišla skupina 113 nemških visokošolcev. Na kolodvoru jih je pozdravil direktor Zveze za tujski promet.

Tuiskoprometno društvo za Notranjsko. Kakor smo že poročali se bo v kratkem osnovalo v Cerklji tuiskoprometno društvo za Notranjsko. Pripravljali odbor je že dosegel pri banki upravi odobrenje pravil in se bo 25. avgusta donoldne v Cerklji vršil ustanovni občni zbor društva. Na občni zbor bodo povabljeni vsi merodajni zastopniki naših oblasti in tuiskoprometne zveze.

Prelazitev otvoritve prog Lopotica - Raška in Cukarica - Beograd Sava. Otvoritev prog Lopotica - Raška in Cukarica - Beograd Sava in njih izročitev prometu se ne bo izvršila zaradi tehničnih zaprek 1. avgusta, nego se proga Lopotica - Raška otvori 7. avgusta, proga Cukarica - Beograd Sava pa 15. avgusta.

Casilno društvo na Vidnu pri Krškem naznanja, da preloži svojo veselico družbeno s tombolo, ki bi se prvotno morala vršiti 2. avgusta, na nedeljo 6. septembra.

Epilog k karambolu parnikov Karagorgia in Morosinija. Kakor izjavljajo iz Šibenika so oškodovanci ob priliki karambola parobroda »Karagorgia« z italijanskim parobrodom »Francescom Morosinijem« prešli dne nakazila za izplačilo odškodnine.

Slab avijonski promet na Primorju. Po informacijah Društva za zračni promet, ki je letos otvorilo zračno progo Zagreb - Sušak - Split - Sarajevo, je odziv potnikov za Jadrana prav slab. Od otvoritve proge sta se doslej v Splitu prijavila samo dva potnika. Prijavljalo se za vožnjo no večini iz Zagrebčanov.

Dve hudi nesreči. Z Jesenic nam pišejo: Andrej Vidic, star 31 let, zaposlen kot delavec v železnarni KID na Javorniku, stanujoč na Selu pri Zirovici, se je peljal s kolesom v sredo zjutraj od dela v tovarni proti svojemu domu. Ko je privozil po klancu navzdol proti železniški črtnici na križišču ceste in železnice pod vasjo Koroško Belo, se mu je zlomila os na prvem kolesu tako, da je padel z vso silo naprej ter se težko poškodoval po glavi in rokah. Pri padcu si je strl tudi umetno zobovje tako da mu je običajni del v golancu. Prvo pomoč mu je nudil zdravnik g. dr. Kogoi, kakor je bil s prvimi vlakom prepeljan v ljubljansko bolnico da mu zdravniki odstranijo del zobne proteze iz grla. — Anton Mirkic, 21letni delavec v železnarni na Javorniku, je vršil nočno službo pri nekem stroju. Pri tem pa je po nesrečnem naključju prišel med zobata kolesa v obratu se nahačajočega stroja, ki so mu prizadejala hudo rano na nogi. Da ga niso v zadnjem trenutku potegnili sodelavci od stroja, bi ga to nesrečno naključje stalo življenje. Prepeljan je bil v bolnico bratovske skladnice na Javorniku.

Huda nesreča v Sarajevu. Tudi tje je v Sarajevu voz natovaren s pohištvo. S silno hitrostjo zdrvel po neki strmini in se s konji vred zaletel v bližnjo stališčarino, ki jo je popolnoma porušil. Pri nesreči je bil hudo poškodovan Muharem Vuković ki je pozneje v bolnici umrl.

V gostilno ne sme. Deželno sodišče v Ljubljani je Francu Melaču, posestnikovega sina v Zajasovniku 40, prenovovalo zadržanje v krčmi za dobo dveh let.

Očeta je zabol. Od Sv. Jurija ob Ščavnici nam pišejo: Pred nekaj dnevi je bil v družini posestnika Rantaše v Hraškem vrhu hud dan. Vsa družina se je med seboj sorla. Po dolgem prekanju je 18letni sin Anton zabol očeta v levo stran v rebra in ga nevarno poškodoval. Sirovi sin je bil aretiran.

Gorazdov učni zavod. Opozarjam na oglas med Malimi oglasi.

Oblike in kloube kemično čist. barva. plisira in lika tovarna Još. Reich.

Iz Ljubljane

— Poučno ekskurzijo v Lukovico so napravile v tork popoldne učiteljice enomešne gospodinskega tečaja v »Mladiki«. Ob 16. so odpeljali 3 avtomobili izpred »Mladike« 16 učiteljic v spremstvu šefzdravnika Higijenskega zavoda dr. Pirca, ravnateljice Zemljanove in voditeljice Jakodičeve proti cilju. V zdravstvenem domu so si ogledale ekskurzistke najprej ambulancij, kjer je dr. Pirc učiteljicam obširno tolmačil vzroke, ki so sišili za gradbo Doma v Lukovici. Gospodične so videle še kuhinjo, sobo za sestro, spalnice za otroke, jedilnico z radijskim aparatom in kopalnico. Učiteljice so stopile v pomenek s počitniško kolonijo deklet iz območja ljubljanske šolske poliklinike. Otroci so zdravi, zadovoljni in veseli. Po ogledu nekaterih vzorno prirejenih higijenskih naprav v asji in obisku rejencev so se učiteljice na večer vrnile v Ljubljano.

— **Dve nedeljski blagajni na glavni postaji za čas sezone.** Dir. drž. žel. Ljubljana sporoča: Da pospeši ob nedeljah in praznikih odpravo potnikov pri jutranjih potniških vlakih in da se po možnosti zmanjša prepiranje občinstva pri osebnih blagajnah v kolodvorski veži in pri vhodih k čakalnicam in na peron, je odredila direktorja, da začeta poslovanja na stanicah

Ljubljana gl. kol. v nedeljo, dne 2. avgusta dve novi pomožni blagajni za izdajanje vozniških kart. Blagajni sta postavljeni poleg vrta kolodvorske restavracije ob zasilnem izhodu na vzhodnem delu osebne stanice. Izdajale pa se bodo pri njih vozne karte le ob nedeljah in praznikih, ko vozijo izletniški vlaki in samo potnikom, ki potujejo na progi Ljubljana-Bistrica-Boh. jezero oz. Rateče-Planica z izletniškim vlakom št. 920 ob 5. uri 21 min. in z vlakom št. 912 ob 7. uri 30 min. ter potnikom, ki potujejo na Dolenjsko z vlakom št. 9213 ob 7. uri 25 min. Direkcija vabi cenjeno občinstvo, ki potuje po zgoraj navedenih progah, da se poslužuje ob dnevnih izletniških vlakov novih blagajn, odkoder ima neposredno dostop na peron in k vlakom. Prtljaga se pri teh pomožnih blagajnah ne bo odpravljala. Blagajni ostaneta v obratu do konca letne sezone.

— **Počitniška kolonija mestne občine v Kraljevi.** Kolonisti, določeni za odhod k morju dne 6. avgusta se opozarjajo, da odide kolonija 4. avgusta zvečer ob 6.55. Zbirališče točno ob 6. zvečer na glavnem kolodvoru v čakalnici 3. razreda. Dan preje, to je 3. avgusta je zdravniška preiskava v Mestnem domu ob 16. Osta navodila ostaneta v veljavi. Prva kolonija, ki je odšla 6. t. m., se vrne dne 3. avgusta ob 20.40. Starše se pozivljajo, naj pridejo po otroke.

— **Kolonija Sokola I. v Metliki.** Starše, sorodnike in prijatelje sokolske mladine obveščamo, da se vrne kolonija naraščajnikov Sokola I. iz taborjenja v Metliki 3. avgusta zvečer ob 20.40. Vsi naraščajniki so zdravi in krenki. Prehrana je bila prav dobra. Za kar gre glavna zasluga društvenemu načelniku. Redna telovadba se prične za naraščajnike 5. avgusta ob 19. Dne 15. septembra prestoni 35 naraščajnikov v članske vrste, za kar se pripravljajo na društvenem načelniku svecan sprejem. Članstvo Sokola I. se bo zopet krenko opomoglo, ker je med naraščajniki, ki prestopijo v članske vrste, mnogo prav dobrih in dosti obetajivih telovadcev.

— **Velika narodna veselica Sokola III.** ki bo v nedeljo 2. avgusta na končanem telovadnem nastopu, bo prava ljudska prireditve. Poleg zabavnih točk, petja, plesa bodo obiskovalcem na razpolago dobra pijača in izvrstna jedila Vabljivi vsi!

— **Pokroviteljstvo veselice na Borštnikovem trgu.** ki jo priredi Dvorska knjižnica po naslovom: »Rajanje nad staro lipo« je blagovolil prevzeti bivši predsednik Dvorske knjižnice in ljubljanski župan g. dr. Dinko Puc.

— **Moščanec.** Naše Moste bodo praznoval v petek 31. t. m. in oba naslednja dneva praznoval 30letnjo jubileja pevškega društva »Mostec«. Kako so naši vrli Moščani podjeli, dokazuje jubilejni spis »Moščanec«, ki je izšel včeraj. Revijo v obliki velike osmerke je uredil Vladimir Pfeifer, naslovno stran pa krasi originalni lesorez slikarja grafičar Elka Justina. Za celostransko sliko N. Vel. kralja se vrsti peštra vsebina. Pfeifer piše o pevskem društvu »Mostec« v letih 1901-1931 in Zorko Prelovec posveča jubileju članek o pevskih spominih. Knjigo krasijo slike zbor, prvega predsednika Erbežnika in sedanjega Pavčiča, 4 pevovalci: Mahkote, Baloga, Pirnata in sedanjega Rupnika. Razveseljivo so uspehi pevovalce učitelja g. Rupnika, ki je kljub svoji mladosti dvignil »Mostec« na zavidno višino. G. Rupnik je pa tudi namestnik dirigenta Hubadove pevske župe in član Učiteljskega pevškega zbora. V soboto mu bodo podelili na jubilejnim koncertu diplomsko častnega članstva. Revija prinaša tudi sliko Kelba Jožeta, ki prepeva v društvu že prav od početka. Jubilejni spis vsebuje še članek o zgodovini Most, ki je okrašen s sliko občinskega odbora. Zanimiv je naslednji članek o društvenem življenju v Mostah, ki kaže živahno razgibanost ljubljanskega predmestja. Kraj, tudi ta članek tolmači več slik. Revijo zaključijo listek Borisa Komana: »Čemu ječiš?«, nato pa sledi v dokaz praktičnosti upravnika g. Remsa, znanega merena in vrlega rodoljuba, ki se je vrnil iz Amerike v domovino in se pridno uveljavlja v društvih, več strani inseratov, tako da prikaže spis tudi gospodarski pregled vrlih Moščanov.

— **Mestna ženska realna gimnazija** javlja goletkam, ki so se priglasile za Martinščico, da v mesecu avgustu ne bo letovanja na morju.

— **Kopalci v Mestnem logu** prizadevajo posestnikom travnikov in njiv ob Malem grabnu občutno škodo. Mestno načelstvo opozarja vse tamošnje kopalce, da ne delajo škode, da hodijo do vode le po potih, da ne gazi po travnikih in njivah itd. in da se brezpogojno ravna po opominih ondi službujočega poljskega čuvaja. Prestopki se kaznujejo.

— **Zlostna usoda primorskih beguncev.** Dnevno prihaja čez mejo iz Julijske Krajine do 30 beguncev, ki zapuščajo svoje rojstne kraje, da si poiščejo delo v naših krajih. Italijani jih nuste brez vsakega ovir čez mejo, tako povratek jim je potem zabranjen. Na Krasu in drugod vlada velika brezposelnost, ki hkratu povzroča silno nomanikane.

ZOBOZDRAVNIK

DR. IVAN VERČON

ne ordinira do 1. septembra

9487

— **Še včeraj je Koširava hiša gorela.** Koširjeva hiša Pred Prulami še vedno gori. Še včeraj ponoči in zjutraj je močno tlo. Iz hiše deložirane stranke so deževno noč od torka na sredo prečule na prostem. Dobile so delno zavetje pod šotiri. Deložiranci so pričeli odvažati material iz Koširjevih podrtin, zlasti opeko. Še celo ponoči sta dva mož in žena, nosila na Cesto dveh cesarjev opeko in kamenje. Deložiranci so dobili od mestne občine 2000 dinarjev, da si zgrade zasilne barake. Sami se silno trudijo, da bi čimprej prišli pod streho. Marljivo izjavljajo, da hočejo pokazati mestnemu magistratu, da so vredni podpore in da si sami žele lasten krov, kjer bodo lahko udobneje stanovali kakor pa v Marlinem konališču.

— **V odzonskih zaporih** mestnega magistrata je moral ičar z. Jezovšek v sredo prenočevati 4 polbazeže, ki so jih odgnali v njih rojstne občine. Težka je usoda neke 28letne grofica, katere predniki so še pred sto leti imeli na Kranjskem

vodilno vlogo. Grofica, ki je v Ljubljani prav lahko miselno živela, je pristojna v Avstrijo, kamor so jo včeraj izgnali kot nadležno tukaj. Druza prenočevalka je bila 18letna mladenka iz Štajerske, ki je spala večidel po hlevih, kjer so jo zlo rabljali razni pohotneži. Odgnali so jo v nieno domovinsko občino. Tretja prenočevalka v odzonskih prostorih je bila neka mlada Gorenjka, prav tako izgnana in nesrečno dekle. V Dalmacijo »n odremili nekega Dalmatina, ki je bil polblazen.

— **Tatvina pred kavarno.** Zastopnik tvrdke General - Auto, Mavrič Cerar, se je pripeljal pred dnevi ob 1. ponoči v družbi nekega prijatelja pred kavarno »Leon« v Kolodvorski ulici. Ob sta se pomudila nekaj časa v lokalu, nakar sta hotela zopet sesti v avto in se odpraviti dalje. Preden oa sta stopila v voz, je opazil Cerar, da je zmanjkalo na voz pritrjeno rezervno kolo, vredno 1500 Din. Prvotno je mislil Cerar, da je kolo izžubil na vožnji oo Dolenjski kmalu na je bilo poasnišeno, da je bila izvršena tatvina, kajti njegov tovariš mu je povedal, da je še videl kolo na vozu, preden sta stopila v kavarno. Kdo je tatvino izvršil, oškodovanec ni mogel dognati. Tatvina je javljena policiji.

— **Zavol sukna je odvrgel na bezu.** Patruilajoči stražnik je opazil včeraj zjutraj v Tovarniški ulici dva neznanca moška, ki sta se mu videla sumljiva. Zakaj eden obeh je nosil pod pazduho velik zavol. Stražnik je neznanca ustavil in ju hotel legitimirati. Mladenič z zavolom je povedal, da se piše Josip Centa, no poklicu delavec, trenutno brez posla, doma iz Želme. Stražnik je zahteval na to podatke še od drugega neznanca in je nezgovorno trenutno nezgovorno Centa takoj izbral in se poznal v beg v smeri proti kemični tovarni. Stražnik je planil za njim, a ga ni mogel dohiteti. Ubežnik je na bezu odvrgel zavol, ki ga je stražnik nobral in ga odnesel na policijsko stražnico. Tam so našli v papirju okrog 12 metrov sukna za moške obleke. Sukno je dišalo no sen, kar kaže, da je bilo najbrže skrito v kakem skednju. Blago je bilo vsekar ukraden. Vendar za enkrat se ni doznalo kje. Pobeželi Centa je omenil stražniku, da je blago kupil v Tekstilbazaru, kar na sedva ni resnica, sicer ga ne bi poznala v beg slaba vest.

— **Nočni pretep.** Dialek Marian P. je šel ponoči po svojo sestro ki ima službo v avtomatičnem bifeju »Rio«. Ko je P. stonol v kina Maticе, hoteč zaviti v Zvezdo, pa mu je prišla nasproti družba mladih fantov, ki so mu zastavili pot in ga obkolili. Med družbo in Marianom P. je nastal pretep, kateremu je sledil pretep. V razburjenju je P. potegnil nož in pričel z njim mahati okrog sebe. Med ruvanjem je zabodel 24letnega zavičarja na glavnem kolodvoru Slavka Fuka, stanniočega na Borštnikovem trgu 1. in ga rani v hrbet. Zaradi kričanja je prihitel stražnik, ki je poklical reševalno postajo, na kar so prece poškodovanega Fuka spravili v slošno bolnico, dočim je moral P. na policijo.

— **Sirov napad na stražnika.** Pred glavnim kolodvorom službujočega stražnika so obvestili predvčerajšnjem ponočno nasanti, da razrajaio v Kolodvorski ulici trije mladeniči, ki v pianem stanju nadležujo ženske in vrzariario prave škandale. Stražnik je takoj odšel v Kolodvorsko ulico, kjer so mu res prišli nasproti imenovani mladeniči. Stražnik jih je ustavil, vendar beseda ni zalela. Dva razgrajaa sta se sicer nomirila. 29letni delavec Ivan Hribar iz Trbovel na se je takoj zaletel v stražnika in ga skušal podreti na tla. Stražnik je Hribaria priiel in ga potegnil na dvorišče neke hiše. Tam na se je Hribar še bolj razjezil, ponovno napadel stražnika in ga sunil s pestjo v obraz, da se mu je poredila kri. Stražnik se ga je moral oteti z zumilveko nato pa je priklinal na pomoč še drugega stražnika. Po divjaki je moral priti policijski voz, na kar so ga spravili v zapor, kjer bo najbrže dalje časa premišljeval o svojih nerodnostih.

— **Povsod je iskal delo.** Na glavnem kolodvoru v intranem brzojavku so včeraj pričeli brezposelnega delavca Antona R. doma iz Dalmacije. Delavec je pozneje izpovedal, da je povsod iskal delo, a ga ni dobil. Pri iskanju dela v raznih krajih Jugoslavije na ni nikoli plačal železniškega voznega listka, marveč se je skrival in potoval brez listka. Kot tak je prišel tudi v Ljubljano, kjer na mu sreča ni bila mila in je bil prijet. Fanta so pridržali za enkrat v zaporu, na kar ga bodo poslali po odzonskem potu v domačo občino Sini v Dalmacijo.

— **Tatvina čevljev.** Inženier Evzen Poniž, stannioč v Costovi ulici 14, je prijavil, da so mu predvčerajšnjim ukradli iz veže par rjavih čevljev in na še skoro novo sarfo. Najbrže je izvršil tatvino neki berač.

Iz Celja

— **Kanalizacija Gaberla.** Kanalizacijsko vprašanje spodnjega dela Gaberla je bilo predvčerajšnjim rešeno. Ozel komisije, obstoječe iz zastopnikov mestne in okoliške občine in interesentov je izzevel v skleni, da bo mestna občina zgradila od bivšega Dehlovega posestva ob mestnem mlinu in od rimskim mostom, vodečim pod državno cesto, do že obstoječega velikega zbiralnega kanala celjske okoliške občine pri cinkarni betonski k... Širok v premeru 60 cm. Kanal okoliške občine je širok 80 cm. Bodočnost bo pokazala, če je bilo s tem vraščanje kanalizacije v spodnjem delu Gaberla rešeno končno rešeno ali ne.

— **Vozlajnsko vraščanje kočneno ureleno.** Tvrška Westen je sporočila celiskemu sreskemu načelnstvu, da so ponikovalnice, ki so bile predpisane, ob priliki zadnjega komisijskega ozgleda, ko je bil v Celju izvečenec z. univ. prof. dr. Hinterlechner, napravljene in bodo odsel odnadne vode pronicale v zrazenih ponikovalnicah. Tvrška je zaprosila za kolavdacio naprav.

— **Obnovite čimprej srečke III. razreda,** ker traja obnovitveni rok le do 6. avgusta. Pozneje bodo neobnovljene srečke prodane drugim interesentom.

— **Dve nesreči v Ungerjevi opekarni.** Predvčerajšnjim sta se pripetili v opekarni Unger-Ullmann kar dve nesreči. Najprej je zabel 17letni delavec Miha Golob med dva valja, ki sta mu odrgala meziniec na desni roki in mu zmečkala ostale štiri prste. Kmalu nato pa je padla pri delu v opekarni 23letnemu delavcu Jožetu Tro-

Pokusite nova rezila s podolgovatim prerezom

MEM

DE LUXE

Angleški proizvod
Uporabljiv na Gillette-aparatih za britje

jaku opeka na levo nogo in mu presekal stopalo. Oba ponesrečena je prepeljal v bolnico rešilni avtomobil.

— **Nesrečen pade z drevesa.** Pretekli terek je padel pri obranju sadja z drevesa 19letni posestnikov sin in gimnazijec Jože Novak z Vrhov pri Teharju in si zlomil desno roko. Poleg tega je dobil pri padcu hude notranje poškodbe in si je tudi pretresel možgane. Njegovo stanje je zelo nevarno.

— **Zrtev nočnih sadnih tatov.** V terek ponoči sta prišla v sadovnjak 24letnega posestnika in krojača Franca Breznika v Mozirju dva neznanca fanta, ki sta se spravila na hruske. Breznik je bil slučajno prebujen in ju je prepoznal. Ko je tekel za njima, mu je eden sadnih prijateljev skočil pod nogo in ga prevrnil, pri čemer si je Breznik nalomil desno nogo. Zdravi se v celjski javni bolnici.

Iz Maribora

— **Spomini na slovensko čitalnico.** V jeseni, ko potече sedemdesetletnica dejanskega delovanja mariborske Slovenske čitalnice se bo vršila v Mariboru velika kulturna svečanost z referati, ki naj podoajo pregled sedemdesetletnega kulturnega delovanja Slovencev v Mariboru. Vso nacionalno in kulturno delo v Mariboru, ki je bilo nešteto krat odločilno za razvoj vse slovenske kulture, je izšlo iz Slovenske čitalnice zlasti v prvih desetletjih. Študiju te zgodovine Slovencev okrog Slovenske čitalnice so se letos še posebej posvetili znani mariborski zgodovinarji, g. prof. Baš, ravnatelj Studijske knjižnice Ivan Glaser, in višji ravnatelj knjižnice N. J. Vrabl. Da na to zbrana čim popolnejša zgodovina Slovenske čitalnice, se naprošajo vsi, ki so imeli kakršnekoli stike s Slovensko čitalnico, ali se spominajo na neno delovanje, da isto opišejo in pošljejo spisek na naslov: Slovenska čitalnica, Maribor. Narodni dom. Gradivo bodo voraabili navedeni g. zgodovinarji, ali pa se bodo isti posebej objavljali v listih, posebno na zanimivejši odlomki. Dobrodošli so tudi prispevki onih, ki so morda le kot dijak svoječasno zahaljali na prireditve Slovenske čitalnice in se še spominajo sporedov sodelujočih, udeležencev itd. Za zgodovino slovenskega Maribora je vsak tak odlomek zanimiv in važen.

— **Sokolska četa v Razvanju ima v nedeljo 2. avgusta svoj prvi javni telovadni nastop.** Nastopi tudi članstvo sosednjih bratskih društev. Po telovadbi bo velika gozdna veselica. Ako bo dovolj reflektantov, bo vozil z Glavnega trga avtobus ob 2. zvečer pa nazaj.

— **Tečaj za kapunjenje priredi v nedeljo 2. avgusta ob 3. popoldne na dvorščici restavracije pri mestni klavnic (Birtič) perutninarstva zadruga v Mariboru.** Tečaj se bo vršil le ob lepem vremenu. Opozarjamo na to vse, ki se zanimajo.

— **Prva predstava francoskega cirka »Amare«** ki je razpel svoje prostorne šotore na Magdalenskem trgu, je privabila včeraj v ta del Maribora skoro vse, kar leze in gre po Mariboru. Že tekem dneva so romale številne množice občinstva ogledovat veliko manežo s štirimi jarboli, na kateri vohrata jugoslovenska in francoska trobojnica, številni je bil tudi posest zverinjaka. Proti večeru pa je bil promet proti cirku naravnost silovit, ko so se pričele zgrinjati pod ogromno streho tisočglave množice, ki so napolnile šator do zadnjega kotička. Pri razdeljevanju prostorov je bil vzoren red. Predstava sama je bila prav zanimiva ter ni razočarala nikogar. Vse točke so bile lepo izvedene od akrobacij na trapezu, preko plesalke na žici, mnogo smeha vzbujajočih nastopov raznih psičkov in opic, jedrnih bravur kozakov in cowboyev pa do produkcij ogromnega, nad 7000 kg teškega slona. Kakor vselej, je tudi to pot občinstvo posebno napeto zasledovalo nastop levov, tigrov in belih medvedov.

— **Nezrede.** V tovarni Iris na Pobrežju zaposleni 20letni delavec Rudolf Arzenšek je prišel med delom z levo roko tako nesrečno blizu stroja, da mu je zmečkalo nekaj prstov na levi roki. — Zaradi nevarnega in sumljivega pasnega uzgiza so pripeljali v bolnico 65letnega Ivana Letnika, posestnika na Kozjaku. Ugriznil ga je stekline sumljiv pes v levo nogo. — Po ogradbi mostu čez potok Framšica v Framu je žongliral 12letni posestnikov sin, Stefan Pisanec iz Frama. Padel je k sreči samo na hodnik, pri čemer si je zlomil desno roko. — V paromlinu v Bistrici pri Limbužu zaposleni 17letni mlinski pomočnik, Juri Punar iz Bezene, je tako nesrečno manevriral pri cirkularki, da mu je odrzala tri prste leve roke. Ponesrečence so z reševalnim avtomobilom morali prenesti v mariborsko bolnico.

— **Nezgodna pri nogometni tekmi.** Pri včerajšnji prijateljski nogometni tekmi med sportnima kluboma Maribor in Železnikar, ki se je vršila na prostoru kluba Maribor med 18. in 20., je padel igralec Evald Koren tako nesrečno, da si je zlomil kazalec desne roke. P

vnet podpiratelj in ljubitelj tamburaškega zbora, si je nove prostore za poklicu primerno uredil in svojo delavnico odprl.

Narastalski prapor, ki ga bo skofje-loški Sokol razvil na slovesen način pri javnem telovadnem nastopu v nedeljo popoldne, je razstavljen v izloženem oknu Okrajne hranilnice in posojilnice na Mestnem trgu v Skofji Loki. Članstvo je ohranilo praporu tri lične trakove v državnih barvah.

Iz Trbovelj

Pokalna tekma. Za nedeljo 9. avgusta se obeta trboveljskim ljubiteljem nogometa zanimiva tekma. Nastopili bosta moštvi starejše generacije, med katerimi je mnogo znanih osebnosti, ki so svoja igralska veštinca razvili na tem polju. Moštvi Old boys SK Trbovlje in Sokolska drama se bosta borila za pokal, ki ga je v ta namen podaril znani prijatelj trboveljskega sporta.

Iz Novega mesta

Učitelj iz savske banovine po številu 22, ki se udeležuje pri banški upravi v Zagrebu kmetijskega tečaja, so preteklo nedeljo napravili pod vodstvom vladnega svetnika g. inž. Kovarčiča poučno ekskurzijo na kmetijsko šolo na Grm, kjer so si ogledali lepo urejeno šolsko posestvo, nasade, šolsko živinorejo in vse gospodarske objekte kakor tudi učne pravice. Pod vodstvom strokovnega učitelja g. Flega so posetili še gospodinjstvo šole v Smihelu. Gostje so se ob večerih zadržali zelo laslavo izrazil.

Iz Slovenjgradca

Osebnostna vest. Po službeni potrebi je bil premeščen v Maribor g. Jožko Stergar, ravnatelj tukajšnje podružnice Ljubljanske kreditne banke. Gosp. ravnatelj si je v kratkem času svojega bivanja med nami pridobil splošne simpatije in ga bomo vsi pogrešali. Nemala njegova zasluga je bila pred vsem, da je kljub veliki krizi obdržal zavod na oni višini, na kateri se danes nahaja. Stergarja in njegovo gospodstvo bomo vsi ohranili v najlepšem spominu in mu želimo za njegovem novem mestu vsi srečo.

Novost v planinski koči na Urški gori. Glede na to, da so prostor pred planinskim domom na Urški gori vedno zasledile tiste nahajališče ovce, je planinska podružnica zgradila primerno ograšo. Na novo se je markirala pot Slovenjgradec - Sv. Duh - Urška gora, tako da imajo turisti sedaj dve varijanti.

Instalacija novega mestnega župnika. g. Ivana Solinca se bo slovesno izvršila 1. avgusta. Ob tej priliki se bo v hotelu »Beograd« vršila zvečer slavnostna predstava.

Iz življenja na deželi

RIBNICA NA POHORJU Naša priljubljena vas ima letos precej letoviščarjev. Zadolžni so s tukajšnjimi primernimi cenami, samo konališča imajo manjka, ki je prvi pogoj vsakega letovišča. Naše Olenševalno in tujskoprometno društvo ima v to svrhu že pripravljenega nekaj denarja, kar na je še mnogo premalo. Društvo priredi zato letno vrtno veselico 2. avgusta pri z. Petreju s pričetkom ob 3. popoldne. Čisti dobiček je namenjen le za stavbo potrebnega konališča. Ljubitelji planin od blizu in daleč vabljeno! Prevoz s postaje v našo vas in sedaj tudi možno, ker imamo avtomobilskega izvoščaka, ki je vedno na razpolago. — Stavba planinske kočice pri jezeru napreduje. Upanje je, da bo koča že letos pod streho.

ROGATEC. Godalni kvartet Glasbene Matice iz Ptuj na novo v soboto 1. avgusta ob 20. v župni cerkvi v Rogatcu svojo leno uspešno koncertno koncert. Na sporedu bodo skladbe iz kvarteta Haidna, Mozarta, Beethovna in Borodina in solotočke za gosli in čelo. Koncert bo torej nudil vsem ljubiteljem glasbe obilo užitka.

Napredek v zdravljenju revmatizma.

Po strokovnjakih ocenah, izraženih od strani preko 6.000 zdravnikov, med katerimi se nahajajo tudi ocene priznanih profesorjev-zdravnikov, je dokazano, da se s Togonal tabletami uspešno zdravi revmatizem. Togonal tablete so povsem neškodljive za želodce, srce in ostale organe. Togonal tablete odvajajo na naraven način mokraćno kislino ter učinkujejo direktno na izvor motenj. Tudi v zastarih slučajih, kjer so druga sredstva odpovedala, so prinesle Togonal Tablete rešitev bolniku. Tako nam skoraj vsak dan poročajo zdravniki in bolniki, da se je z uporabo tablet doseglo velik napredek v zdravljenju revmatizma, protina in »šišasa«. En poizkus Vas bo prepričal. Zahtevajte v Vaši lekarni pristne Togonal tablete, če pa jih nima, si jih lahko takoj nabavite. 8753/a

GOSPODARSTVO

Kmetijska družba in agrarna kriza

Glavni odbor Kmetijske družbe v Ljubljani je na svoji seji z dne 10. t. m. obravnaval današnji težki položaj našega kmetstva in je na podlagi sklepa tega odbora poslal banu dr. Marušiču obširno spomenico, v kateri navaja med drugim:

Za vse kar ima danes kmet na prodajni mu drugi stanovi ponujajo naravnost kupovalno nizke cene, medtem ko mora kmet kupovati to, kar potrebuje, še vedno tako drago, kakor tedaj, ko so bile cene za kmetijske proizvode še enkrat višje. Pri tem pa je neverjetno, da so se kmetijski pridelki nazadnje znižali cenam, ki se plačujejo kmetom, v nadrobni prodaji le neznatno pocenili, tako da se konsum ne more zvišati. Še nikdar ni bila razlika med nakupnimi cenami pridelkov in prodajnimi cenami blaga tako velika kakor danes. In kdo pobere ta ogromen dobiček? Malosteven stan, ki je zaščitil po svojem zakonito določenem stanovskem zastopstvu. Razen tega je danes mnogo preveč ljudi, ki žive le od posredovanja pri nakupu in prodaji živil ter jih s tem neopravičeno podražujejo. Dobriček, ki si ga delajo nekateri na račun kmetstva in konsumenta je tako ogromen, da se govori že o pravečem oduševanju, o izmaganju širokih plasti prebivalstva. V podkupitve ter trditve navaja Kmetijska družba v svoji spomenici, da se plačujejo živina na sejmih po 3 do 4 Din za 1 kg, boljši voli po 5 do 6 Din in le izjemoma po 7 Din kg. Meso pa stane 16 do 20, boljše 24, brez kosti pa celo 34 Din. Pšenica je po 150 do 160 Din, moka po 300 Din, kruh pa še vedno po 5 Din kg in največji po 4.50. Vino prodajajo vinogradniki po 2 do 3 Din, najdražje po 5 Din, v gostilnah pa se toči še vedno po 16 do 20 in celo po 24 Din. V gostilnah so jedi in pijače prav tako drage kakor pred 4 leti, čeprav so cene izdelkov padle.

Slovenski kmet je ob koncu svojih moči; nima več možnosti, da bi svoje pridelke tako uveljavil, da bi dobil sredstva za plačanje davkov in obresti dolgov, kaj šele za kmetijske potrebščine, orodje, stroje itd. Posledica je splošno propadanje ne samo kmetij, ampak tudi rodovitnosti zemlje. Kmeti

je treba v najkrajšem času pomagati, da ne bo prepozno. Zato prosimo Kmetijsko družbo g. bana, da podvzame naslednje ukrepe: 1.) Naj se začne strogo izvajanje zakona o reguliranju in maksimiranju cen, da se odpravi oduševstvo. 2.) Naj se navzlic obrtnemu zakonu dovoli nadrobna prodaja mesa kmetovalcem in kmetijskim zadruham na stojnicah, poljubno po vseh mestih in trgih ter industrijskih središčih tudi po obrtno izvežbljenih osebah. 3.) Naj se vinogradnikom dovoli prodaja njih lastnega vina brez plačanja trošarine poljubno po vseh nevinorodnih krajih, posebno v mestih in industrijskih središčih. 4.) Kolikor bi ti ukrepi presegali kompetenco banske uprave, naj la skuša pri ministrskem svetu do seči te olajšave, zakaj gospodarska kriza se katastrofalno zaostreuje.

Namen teh ukrepov naj bi bil, da se kolikor toliko približajo nakupne in prodajne cene in da se omogoči manj premožnim in revnejšim slojem lažja nabava živil in s tem večji konsum, kar bi prišlo kmetovalcu v korist, ker bi lažje in po primernejših cenah spravil svoje pridelke v denar.

K gornji spomenici moramo pripomniti naslednje. Ugotovitev glede nizkih cen, ki jih dobivajo kmetovalci za svoje pridelke, in glede visokih cen v nadrobni prodaji, kakor jih navaja spomenica, so povsem točne. Vnesni zaslugek je brez dvoma prevelik in je treba stremeti, da se v interesu kmetovalca kakor tudi konsumenta v izdatni meri zmanjša. Toda upoštevati je treba, da je bil ta vnesni zaslugek v času visokih cen kmetijskih proizvodov prav tako pretiran kakor je danes. Vzrok temu je bila in neracionalna organizacija prodaje na drobno, od katere se danes preživlja brez dvoma mnogo preveč ljudi. Cene na drobno imajo vedno neko vztrajnost in se le v gotovem časovnem razmahu prilagodijo nakupnim cenam, ki jih prejme kmetovalec, zato je treba, vse podvzeti, da se ta proces prilagoditve čim bolj pospeši. Toda pri vsem tem je treba upoštevati tudi naslednje: Če se povprečna cena klavni živini zmanjša od 8 na 6 Din, torej za 2 Din ali 25%, potem se more cena mesa pri neiz-

premenjenih režijskih stroških, delavskih mezdah, davčnih in drugih dajatvah ter pri neizpremenjenem zaslužku mesarja in enakem prometu znižati tudi le za 2 Din tako, da se meso, ki je prej stalo 20 Din, poceni na 18 Din, torej le za 10%. Tudi če se zmanjša zaslužek mesarja od prodane količine razpečnega blaga še vedno ni mogoče doseči znižanja nadrobni cen v istem odstotnem razmerju kakor so padle cene živini, ker se režijski stroški v zadnjih letih niso prav nič zmanjšali. Nadrobne cene bo le tedaj mogoče znižati v enakem razmerju kakor cene živini, kadar bo ves nivo cen nazadoval v istem odstotnem razmerju in kadar se bo do enakega odstotka zmanjšale tudi vse dajatve v obliki taks, davkov itd. Če hočemo torej kmetu pomagati, tedaj moramo stremeti ali za tem, da se splošni nivo cen med in plač zniža in da se reducirajo tudi javne dajatve, kar bi omogočilo znižanje vseh cen na nivo agrarnih cen, ali pa moramo skušati, da se cene osnovnim agrarnim proizvodom primerno zvišajo. Eno kakor drugo je v sedanjih razmerah težavno izvesti. Javnih izdatkov ne bo lahko v izdatnejši meri zmanjšali. Enako je tudi z mezdami in plačami, kjer se kaže velika odpornost. Osnovne cene agrarnih proizvodov pa je težko regulirati, ker smo v agrarnem pogledu izvozna država in se z uvoznimi carinami ne moremo zaščititi pred splošnim padcem cen agrarnih pridelkov, kakor to delajo uvozne industrijske države. Režim kakor ga je uvedla država za okrepitev in stabilizacijo žitnih cen za druge kmetijske pridelke ni primeren. Če se postavijo minimalne cene, mora biti tu nekdo, ki po teh cenah brezpogojno kupuje (kakor n. pr. Priv. izvozna družba za žito). Proučiti bo torej treba vse možnosti, da se tudi v pogledu cen živini in drugim kmetijskim pridelkom podvzamemo primerni zaščitni ukrepi, kolikor je to pri danih razmerah mogoče.

S predlogi kakršne je postavila Kmetijska družba pa ne bomo prišli daleč. Da bi se kmetom, odnosno njihovim zadruham dovolilo doma klati živino in jo po mestih in industrijskih centrih prodajati na stojnicah je že iz veterinarskih in higienskih razlogov nemogoče. Saj imajo veterinarska in zdravstvena oblastva še dovolj pregledne zaradi izvajanja predpisov starega cesarskega patenta iz leta 1859, ki daje kmetom pravico, da smejo živino v sili zaklati in meso potem prodati. Če bi se klanje živine dovolilo gotovim kmetijskim zadruham, potem bi morale te zadruge obratovati v pogledu klanja in prodajanja mesa s istimi pogoji, kakor obratujejo mesarji; predvsem pa bi se morale take zadruge držati vseh veterinarskih in higienskih predpisov, ki veljajo za promet z mesom. Tudi predlog, da se omogoči vinogradnikom prodajati lastni vinski pridelke brez plačevanja trošarine po mestih in industrijskih tržiščih, je praktično neizvedljiv in bi bil vsekakor umestnejši predlog, da se za povečanje konsumna vina v splošnem znižajo trošarine.

Glavni odbor Kmetijske družbe bi moral v interesu kmeta in ugleda korporacije vs problem pač temeljiteje proučiti, kajti s predlogi, ki jih je dal g. banu, kmetu ni nič pomagano, ker so ti predlogi praktično neizvedljivi. Da se doseže tako potrebno znižanje vmesnega zaslužka, ki draži živila v nadrobni prodaji, je treba dobro proučiti praktične možnosti za ustvaritev boljše in racionalnejše prodajne organizacije za živila, kajti možnosti, ki jih daje zakon oblastvom, da preprečijo prevelike dobičke trgovcev in obrtnikov, so zelo omejene in je tudi reguliranje cen s konkurenčno ponudbo na podlagi dobre prodajne organizacije, mnogo izdatnejše. Še več koristi pa more našemu kmetu prinesiti v sedanjih časih uspešna trgovska politika in prizadevanje odgovornih faktorjev, da se ustvarijo pogoji za prehod h kakovostni in racionalni kmetijski produkciji. V ostalem pa je tudi usoda našega kmetijstva v dalekosežni meri odvisna od bodočega razvoja svetovne gospodarske konjunktore, ki je že prekoračila najnižjo točko. Postopno izboljšanje svetovne gospodarske konjunktore trenotno ovira predvsem le politični dogodki, ki so izvali finančno krizo v Srednji Evropi, zato je s precejšnjo verjetnostjo pričakovati, da bo skoro prišlo do splošnega preokreta na bolje, ki bo ugodno vplival tudi na razmere v kmetijstvu.

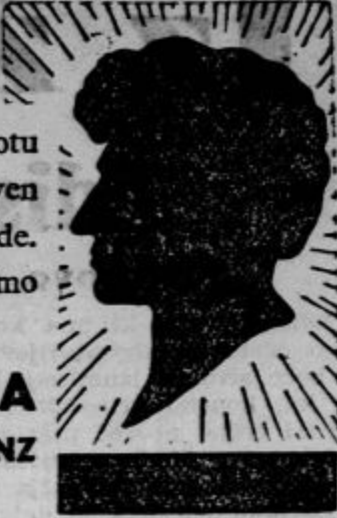
Pravilnik o kontroli svežega sadja, namenjenega za izvoz je te dni izdal trgovski minister v skladu s kmetijskim ministrom. O tem pravilniku, ki ima namen, da se ustvarijo pogoji za izvoz kakovostnega blaga, se je razpravljalo že na nedeljskem zborovanju sadnih trgovcev v Celju, kjer so bili stavljeni predlogi za izpremembo gotovih določb, ki niso v skladu s težnjami naše sadne trgovine. Sadni trgovci, ki so si ustanovili osrednjo sekcijo pri zvezi trgovskih gremijev, bodo poslali k banški upravi in k trgovskemu in kmetijskemu ministru deputacijo, ki bo obrazložila težnje sadne

Svetijo naj se lasje!

Umno in štedljivo negovanje las: SCHWARZKOPF-EXTRA s HAARGLANZ-EM, ki je priložen v vsakem omotu SCHWARZKOPF-EXTRA. On daje Vašim lasem naraven sijaj, ki se Vam — in drugim na Vas — tako dopade. SCHWARZKOPF-EXTRA s HAARGLANZ-EM stane samo 5.— dinarjev!

SCHWARZKOPF-EXTRA
SCHAUMPON S PRAŠKEM — HAARGLANZ

REPR. RAVE D. D., ZAGREB

trgovine v dravski banovini. Po besedilu pravilnika bodo njegove določbe stopile v veljavo 3 mesece po objavi. Centralna komisija za izvoz po čl. 32 pravilnika pa se ima ustanoviti v enem mesecu po objavi. Kakor sporoča sedaj trgovin. ministristvo, bo komisija za pregled svežega grozdja in sirovih sliv pričela delovati 15. avgusta, do tega dne pa bo izvoz sliv in grozdja prost. Kontrola ostalega sadja po pravilniku pa se bo pričela izvajati 12. septembra t. l. Uverjenja za izvoz, predvidena v čl. 4 pravilnika, bo izdajala od 1. avgusta t. l. centralna komisija za sadje pri trgovinskem ministristvu. Prošnje je treba predložiti tej centralni komisiji, ki bo imela svoje stalne pisarniške prostore v poslopiju ministristva za trgovino in industrijo (III. nadstropje, pisarna št. 23).

Začasno znižanje zakupnin v luških postajah podaljšano. Prošnje zagrebške Žbarnice za TOL, da bi se zakupnine za skladišča v luških postajah definitivno znižale generalna direkcija železnice po vseh iz Zagreba ni upoštevala, pač pa je prometni minister glede na stagnacijo, ki vlada na lesnem trgu, odobril, da se sedaj veljavno začasno znižanje teh zakupnin (na podlagi odloka od 21. jan. t. l.) podaljša za nadaljnjih 6 mesecev, to je do 31. decembra.

Ustanovitev Prve zveze za selekcijo konj pasme Nonius. Organizacije za selekcijo konj pasme Nonius, ki jih je zdaj v naši državi 23, so sklenile sklicati sredi avgusta ustanovno skupščino za ustanovitev zveze, in sicer na državnem posestvu Karagorgjevo, kjer posebno goje konje te pasme. Razen zastopnikov banskih uprav, se skupščine udeležijo tudi načelniki oddelka kmetijskega ministristva dr. Ljudevit Prohaska.

Borze

29. julija.

Na ljubljanski borzi so se danes devizni tečajji v splošnem nekoliko okreplili, edino Praga je za malenkost nazadovala.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je Vojna škoda nadalje slaba. Za aranžma se je trgalo po 354 — 355, za kaso po 353,5, za avgust po 356 in za december po 363. Od ostalih državnih papirjev so imeli promet 7% Blairovo posojilo po 74 — 75, 7% Seligmanovo posojilo Drž. hipotekarne banke po 75 — 75,5 in 6% begluške obveznice po 61,5. Od bančnih vrednot so se nespremenjeno trgovala Prastrediona po 957,5 — 960, Union banka po 150 in Jugo banka po 67. Na tržišču industrijskih vrednot pa je prišlo do prometa le v Dravi po 235.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2271.10 — 2277.94, Bruselj 786.15 — 788.51, Curih 1098.75 do 1102.05, Dunaj 791.63 — 794.03, London 273.47 — 274.29, Newyork 5624.12 — 5641.12, Pariz 220.79 — 221.45, Praga 166.90 — 167.40, Trst 294.67 — 295.57.

Zagreb. Amsterdam 2271.10 — 2277.94, Dunaj 791.63 — 794.03, Bruselj 786.15 — 788.51, London 273.47 — 274.29, Milan 294.67 — 295.57, Newyork kabel 5625.12 — 5652.12, Newyork ček 5624.12 — 5641.12, Pariz 220.79 — 221.45, Praga 166.90 — 167.40, Curih 1098.75 do 1102.05.

Curih. Zagreb 9.09, Pariz, 20.0950, London 24.89, Newyork 512.87, Bruselj 71.55, Milan 26.82, Madrid 46.20, Amsterdam 206.60, Dunaj 72.05, Sofija 3.73, Praga 15.18, Varšava 57.55, Budimpešta 90.0250, Bukarešta 3.0450.

Elekti.

Ljubljana. 8% Blair 88 bl., 7% Blair 77 bl., Celjska 150 den., Ljubljanska kreditna 120 den., Prastrediona 950 den., Kreditni den., Ruše 145 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma 353.5, kasa 353.5 — 354, za avgust 353 — 355, za september 356 — 360, za december 363 — 364, investicijsko 88 bl., agrarne 44 — 46, 6% begluške 60 — 61,5, 8% Blair 80 — 87, 7% Blair 73 — 74, 7% Drž. hipotek. banka 75 — 75,5; bančne vrednote: Prastrediona 957,5 — 965, Union 150 do 152, Jugo 67 — 68, Srpska 190 — 198, Zemaljska 120 den., Poljo 53,5 — 55, Ljubljana

ska kreditna 120 — 123; industrijske vrednote: Narodna šumska 25 den., Gutmann 110 den., Slaveks 25 den., Slavonija 200 den., Danica 65 — 66, Drava 235 — 236, Brod vagon 54 bl., Union mlin 55 — 60, Vevče 120 den., Dubrovačka 300 den., Oceanija 190 den., Trbovlje 225 — 230.

Beograd. Vojna škoda 354, 353, 352, 351 zaklj., za avg. 356 den., za sept. 358 den., za oktober 362 den., za nov. 365 den., za dec. 369 den., 7% investicijsko posojilo 82,50 bl., 4% agrarne 46,50 bl., 8% Blair 85 zaklj., 7% Blair 76 zaklj., 6% begluške 61, 62 zaklj., Narodna 6300 bl.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Ljubljanska borza (30. t. m.) Tendence za koruzo slaba. Zaključena sta bila 2 v. rži. Nudi se koruza, zdrava, rešetana, slov. poslaja, plačljiva v 30 dneih, pri mlevski vozni po 150—152,5, pri navadni vozni po 153—157,5.

+ Novosadska blagovna borza (30. t. m.). Tendence slaba. Promet: 3 vag. pšenice, 2 vag. ovasa, 11 vagonov koruze, 14 vagonov moke in 1 vagon otrobov. Pšenica: sremska, nova, 78/79 kg 162—164; 79/80 kg 163 do 165; slavonska, nova, 78/79 kg 162—164; sremska, nova, Dunav šlep, 79/80 kg 168 do 170. Oves: baški, sremski in slavonski novi 150—152,50. Ječmen: baški in sremski, novi, 63/64 kg 117,50—122,50. Koruza: baška in okolica Sombor 100—102,50; banatska 96—98; sremska okolica Indija 100 do 102,50; okolica Sid 102—104. — Fitol: sremski beli, 2% 230—240. Otrobi: baški, stari 110—115. — Moka: baška, banaska 20% in 200—200; 2% 270—280; 5% 250—260; 10% 225—235; 7% 180 — 190; 8% 125 — 135; sremska, slavonska 20% in 200—270 — 280; 2% 250 do 260; 5% 240—250; 10% 220—230; 7% 170 — 180; 8% 125 — 135.

Radio

Petek, 31. julija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 18.30: Madlinska ura. — 19.30: Gospodinska ura. — 20: Pravljice za odrasle. — 20.30: Prenos operete iz Beograda. — 22.30: Napoved časa in poročila.

Sobota, 1. avgusta.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa in plošče. — 18.30: Koncert salonskega kvinteta. — 19.30: Časnik in časnikarstvo. — 20: Koncert železničarske godbe »Sloga«. — 21: Prenos iz Bleda. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Koncert salonskega kvinteta.

BEOGRAD 11.30: Plošče. — 12.45: Koncert radio-orkestra. — 19: Večerni koncert. — 21: Vokalni koncert Zike Tomića. — 21.30: Poročila. — 21.50: Veseloliga. — 22.20: Ruske pesmi. — 22.50: Sprehod po Beogradu. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.30: Koncert na citre. — 21: Koncert radio-orkestra. — 22.10: Lahka večerna glasba. — PRAGA 17: Plošče. — 19.05: Mešan program. — 19.55: Vojaska godba. — 21: Orkestralni koncert iz Bratislave. — 22.20: Mešan program. — BRNO 18.30: Pevski in klavirski koncert. — 21: Orkestralni koncert iz Bratislave. — 22: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 18.30: Arje in pesmi. — 19.20: Plošče. — 20.15: Orkestralni koncert. — 22.30: Koncert Chopinove glasbe. — 23: Lahka in plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Koncert orkestra. — 15.50: Lahka glasba na ploščah. — 17: Poljuden koncert orkestra. — 19.40: Večer arij in pesmi. — 20.30: Operetni večer. — Jazz-band. — BERLIN 20: Zgodovina Bayreutha na ploščah. — 21.10: Kabaretni program. — 22.30: Godba na ples. — KÖNIGSBERG 16.45: Godba na pihala. — 20: Koncert orkestra. — 21: Prenos programa iz Berlina. — MÜLL-LACKER 16.30: Orkestralni koncert. — 19.45: Zborovski koncert. — 20.15: Zaba-ven program. — 21.45: Starejši plesi.

Avto

Klubska soba z usnjatimi fotelji, črno kavo, cigarnim dimom; po večerji. Gospodje si pripovedujejo zgodbe. Prvi gospod si meša kavo in začne:

»Povedal vam bom, kakaj sem ostal samec: zato namreč, ker nisem imel avtomobila. Bilo je še pred vojno, da sem se blazno zaljubil v mlado vdovo. Bila je lepa, ljubezniva, razumna. Zato nisem bil sam zaljubljen vanjo, temveč tudi eden mojih prijateljev. Vdova je najina čustva dobro poznala. Tudi midva sva vedela, kako je z nama. Ona pa se ni mogla odločiti, ker sva ji ugajala oba. Zastavila sva vse najine sile in pazila drug na drugega. Neprestano sva bila okrog nje.

Nekega večera smo bili vsi trije v gosteh pri nekem prijatelju. Večerja je bila izvrstna, bilo je mnogo sekta in ne samo midva, tudi najin skupni pla-men si ga je precej privoščil. Oči lepe ženske so se svetile, v njenem namenu je bil nenavaden blesk. So noči, ko ženska ve, da se bo danes izpolnila njena usoda, in tudi tisti vedo, ki so ji blizu. Oba zaljubljena mlada človeka sva vedela, da bo eden izmed naju drugega dne nje zaročenec. Samo nisva vedela kateri. Bila je enako ljubezniva z obema, z istim globokim pogledom je trkala svojo čašo ob najini, z isto mačjo mehko se je na nje prepuščala pri plesu. Brez dvoma je bila zaljubljena. Samo se še ni odločila, v koga izmed naju.

Ostali gostje so bili že davno odšli,

le mi trije smo bili še tam! Baš zaradi tega razburjenega položaja nas ni bilo volja, da bi odšli domov. Končno smo morali vstati. Ko smo stopili na cesto, je bilo v sfihih. Lepa gospa je dejala: »Kako pridem sedaj domov?«

In v tem trenutku je moj prijatelj izrekel nekaj presnetljivega. Pokazal je na avto, ki je tam stal, in dejal: »To je moj voz. Danes sem ga kupil. Kako srečen sem, da vas morem odpeljati domov!« In že ji je pomagal v avto. Meni je dejal tako mimogrede preko ramen: »Počakaj. Pošljem potem avto po tebe.«

Voz je odbrzel. Jaz nisem čakal, kajti videl sem svojo usodo jasno pred seboj. Naslednji dan sem prejel od prijatelja v resnici telefonsko obvestilo. Sporočil mi je, da je nje zaročenec in me je vabil za pričo pri poroki. Če bi bil takrat jaz imel avto in ne on, bi bil jaz zaročenec on pa priča.

Drugi gospod se je nasmehnil. Naslonil se je v stolu nazaj, se zazrl dim cigaret in odgovoril z drugo zgodbo:

»Kako čudno! Ti se nisi poročil, ker nisi imel avtomobila, jaz pa ne, ker sem ga imel.

Kmalu po vojni sem odpotoval v Ameriko. Na krovu sem se seznanil z dražestnim dekletom, Američanko, in nekim ruiniranim francoskim aristokratom. Dekle je imelo neznansko denarja. Francoz nobenega. S svojimi znanjimi borimi franki je šel poskušati svojo srečo. Jaz sem imel že takrat znatno

imetje. Iz tega tria se je razvila prilično ista situacija, kakršno si baš opisal. Oba sva se zaljubila preko ušes v mlado dekle. Bila je dražestna, bogata, zabavna, dober tovariš. Staršev ni več imela sama in neodvisna je ostala na svetu. Oba sva ji ugajala, a se ni mogla odločiti.

Po desetih dneh, ko smo pristali v Newyorku, smo bili že tako daleč, da sva jo oba zaprosila za roko. Odgovorila je odkrito, da bi se rada poročila z enim izmed naju, pa ne ve, s katerim. Ostanemo naj prijatelji, drugo se bo uredilo samo. Odpotovala je iz Newyorka takoj v Washington, a čez teden dni bi morala biti nazaj in bi naju povabila.

Teden je prešel strašno počasi. Midva sva se nastanila v istem hotelu, ker sva se hotela nadzorovati. Sedmega dne se je primerilo dvoje. Prvič je žepar odnesel Francozu listino, da mu ni ostal nič drobiž. Drugič sva prejela oba od dekleta brzojavko: prispela je v Newyork, zvečer imajo še nekaj opravka, potem naju pričakuje ob pol enajstih na čisto čaja v svojem stanovanju. Cesta ta in ta, hišna številka ta in ta.

Francoz je besnel, jaz sem plesal od veselja. Kajti Francoz ni imel denarja niti za drošč, jaz pa sem bil že dva dni ponosni lastnik čisto novega avtomobila. Menil sem, da ostanem v Ameriki pol leta in da je avtomobil za ta čas vreden nabave.

Ob pol desetih me je Francoz poiskal v moji sobi, apeliral na moje viteštvo in me pozval, da bi se boril s častnimi

sredstvi. Dejal je, da ne smem izkoristiti svojega položaja. Vzame naj ga v avtomobil s seboj. Zmajal sem z glavno.

»Žal mi je,« sem dejal, »a v ljubezni ni usmiljenja. Če bi dami nad vse nevarnega tekmeča sam privedel v stanovanje, ne bi bil samo plemenit človek, ampak tudi osel.«

Iz življenja in sveta

Edison je izpregel

Njegovo življenjsko delo je zaključeno

Edisonov sin, ki ima komercialno vodstvo očetovih laboratorijev, je izjavil, da si hoče sivolasi izumitelj, ki mu je sedaj 84 let, končno privoščiti zasluženi pokoj. Že tri tedne ni več prestopil praga svoje delavnice v Menlo Parku in pravijo, da bo le še poredkoma prišel tja malo na ogled.

Že pred pol leta je dejal Thomas Alva Edison svojim asistentom: »Moje življenjsko delo je zaključeno.« To je bilo ob priliki njegovega zadnjega velikega in kakor vse kaže dobesedno zadnjega izuma, Edisonove gumijeve rastline, ki je že prešla v industrijsko izkoriščanje. Do tega dne je starček kakor že dolga desetletja prebil 9 do 11 ur v svoji delavnici. Še zadnji dan se je pojavil kakor vedno točno ob pol 8. zjutraj, pregledal kontrolni aparat, ki naznanja, kdaj je ta ali oni njegovih nameščenec prišel v delavnico in razen kratkega opoldanskega odmora si ni privoščil

počitka do 6. zvečer. Tedaj je zbral svoje asistente in jim izjavil, da ne bo ničesar več izumil.

Razumljivo je, da mu ti tega niso hoteli verjeti, zdelo se je nemogoče, da bi ostavil kraj, v katerem je prebil v marljivem delu večino svojega življenja; zdelo se je tudi nemogoče, da bo prenehal presenčati svet kakor toliko časa z vedno novimi izumi. Toda mož je mislil resno in že mesec dni ga čaka zaman njegova čelovna miza.

Skoraj 70 let svojega plodovitega življenja je posvetil Edison izumiteljskemu delovanju, več nego vsak dosedanj izumitelj ali veliki tehnik. Prišel je s 15. letom, končal je s 84. Takrat je bila klet v revni očetovi hiši njegova delavnica. Tam je zbral 200 velikih steklenic, na katere je bil napisal besedo »Strup!«, da bi preprečil nepoklicanim manipuliranje s svojim zakladom. V tej kleti je zbral tudi celo biblioteko vseh mogočih znanstvenih knjig. Med to skromno kletjo in sijajnim laboratorijem v Menlo Parku leži sedem desetletij s preko 1000 izumi, celo novo razdobje v človeški zgodovini, ki jo je Edison razsvetlil s svojo električno žarnico in jo obogatil z govornim strojem in mikrofonom. V vseh teh desetletjih si je ostal Edison zvest. Njegova vztrajnost in trdovratnost sta kumovali tako njegovemu prvemu velikemu izumu, električni žarnici, kakor zadnjemu, gumijeve rastline. Šest tisoč snovi je preizkusil, preden je našel pravi material, japonski bambus, ki se mu je videl v obliki izogibljive nitke primeren za žarišče njegove žarnice. In ali je to slučaj, da je pri svojem zadnjem izumu preizkusil šest tisoč rastlin, preden se je odločil za Artemisio argentato, njegovo gumijevo rastlino?

Vsak, ki pozna ogromno, brezprimerno delo tega moža, mu mora iz srca privoščiti, da bi bil večer njegovega življenja še zelo dolg in pokojen.

Novo diagnosticiranje raka

Holandski raziskovalec dr. Bendien je odkril novo metodo za ugotovitev raka, ki je baje nezmotljiva. To metodo pravkar preizkuša Britski državni zavod za raziskovanje raka in dosednji uspehi kažejo, da utegne imeti dr. Bendien prav.

21 oseb, med temi jih je bilo 5 bolnih na raku, 14 na drugih boleznih. 2 sta pa bila zdrava, so odvzeli nekaj krvi in iz nje napravili neki serum. Dr. Bendien, ki mu niso povedali, od katerih oseb izvirajo ti serum, je s svojo metodo točno in hitro dognal, kateri so bili izdelani iz krvi na raku bolnih oseb in kateri od drugih, ugotovil je celo, da mora biti ena izmed 14 oseb, ki so jo kategorizirali pod druge bolezni, bolna na raku in preiskava je dognala, da ima prav. Poskuse bodo še nadaljevali.

Obleka in zrak

H. Hlzhöfer je izvršil zanimive poskuse, da bi ugotovil, kako je s prežračenjem telesa, če je človek oblečen v tako nerodno nošo, kakršno diktirata moda in »spodobnost« močnejšemu spolu. V poskusni omarici je zasledoval, kako izgleda oglikovna kislina, ki jo je s posebnim aparatom dovajal trebušni koži. »Normalno« oblečenega moškega, skozi obleko in odprto ovratnika. Izkazalo se je, da ubeži pri mehkih ovratniku samo šestina škodljivega plina, a pri zavezalnih rokavih in hlačnicah samo dvanajstina. Pri odprtem ovratniku jo je ubežalo tretjina. Še veliko manj se je te lo zračilo, če si je poskusni mož ogrnil plašč, tudi če je plašč imel tako zvane ventilacijske odprtine. Še najbolj primeren obleka za moške je takšna, ki je široko urezana iz blaga, ki propušča zrak in ki ji je vrst odprt.

Wegenerjevo beležnico so našli

Z Grönlanda javljajo člani odprave profesorja Wegenerja, da se je našla znanstvena beležnica pokojnega vodje ekspedicije. V dnevniku so zabeležena znanstvena opazovanja do 11. decembra 1930. O zadnji poti manjkajo prej ko slej vsa poročila. Tudi trupla Wegenerjevega spremljevalca Rasmusa še niso našli, iščejo ga pa še naprej.

Zlati pokal v rokah ameriških zmagovalcev

Moštvo Amerike, ki si je priborilo na šahovski olimpijadi v Pragi svetovno prvenstvo v šahu. Od leve proti desni: Dake, Kashdan, Marshall, Horovitz in Stallner. V desnem kotu spodaj: Vera Menčíkova, ki je ohranila naslov svetovne mojstrske šahistke. — Zanimivo je, da sta »ameriška« šahista Kashdan in Horovitz odnekod iz Poljske, Stallner pa je rodom Madžar, čeprav se je prekrstil v Stonerja.

Vdova ob živem možu

Ženski jezik izdal sebe in živega mrljica

V neki nemški vasi blizu Bernburga je živel pre- vojni mesar, ki mu ni prizanesla vojna kakor mnogim stanovskim tovaršim. Moral je pod orožje. Doma je pustil vdovo z otroki. Kmalu je prišlo z bojišča pismo, da je mesar padel. Kakor se spodobi, je vdova oblekla žalno obleko in polagoma pozabila na rano, ki ji jo je vsekala vojna. Po splošni demobilizaciji pa si je zatekla novega tovariša v zakon in je inserirala v listih, da išče ženina.

Ponudila sta se ji dva. Eden med njima je bil — za mrtvega proglašeni mesar! Vdova se je silno prestrašila njegovega pisanja. Ko jo je minilo presenečenje, ji je pojasnil, kako je prišlo do vesti, da je mrtve. Vojna mu je bila sprožila v možganih misel, da bi se prelevil v samskega

moškega. Odvzel je nekemu padlemu tovarišu značko istovetnosti in jo zamenjal s svojo. Posiljal je živel pod imenom padlega vojaka, doma pa so ga imeli za mrtvega.

Sveda ni kazal mož nobenega veselja, da bi vzel svojo staro ženo »ponovno« v zakon. »Vdova« pa se tudi ni hotela odpovedati pravicam, ki jih je dobila zaradi »mrtve« moža. Iz državne blagajne ji je pritekala lepa pokojnina, zato sta se s »pokojnikom« dogovorila, da ostane on »mrtve«, ona pa »vdova«. Kmalu potem je žena stopila pred oltar z drugim poudnikom, ker pa ni znala brzdati svojega jezika, je stvar prišla na dan in zdaj pridejo vsi trije pred sodišče zaradi bigamije.

Zakaj je padel Semmelmann

O umoru Čeke na Dunaju se doznajajo že nastopne podrobnosti: Semmelmann, ki ga je umoril komunist Piklovič, si je profesorja iz Požarevca, kjer se sedaj življujeva mati, je razpolagal z naslovnikom rumunskih ilegalnih komunističnih organizacij. V Rumuniji se je bila stvorila zaradi preganjanja oblasti komunistična organizacija pod plaščem filmske družbe. Našel pa se je izdajalec in stvar je prišla na dan. Policija je sicer izsledila centralo, ni pa mogla izvedeti imen vseh članov. Semmelmann pa je imel v rokah naslove prizade tih oseb in bi jih bil lahko prodal rumunskemu poslanstvu. Da se pa ne bi to zgodilo, je atentator Piklovič ustrelil Semmelmanna z dvema kroglica iz samokresa.

Šala za 100.000 frankov

Poročali smo, da je francoski kirurg dr. Rosenmark tožil toulonskega industričarja Laudina, ker je snedel besedo in mu ni hotel plačati 100.000 frankov, katere mu je bil obljubil za primer obubožanja in invalidnosti. Zdravnik je vložil proti Loudinu tožbo in sodišče je priznalo njegove argumente ter obsodilo Laudina na plačilo 100.000 frankov in še na poravnavo sodnih stroškov.

V tem znamenju sta se srečala

ruski ledolomilec »Malygin« in nemški zrakoplov »Graf Zeppelin« ter izmenjala pošto. Ruska vlada je izdala za to srečanje posebno polarno znamko, pod katero potujejo vsa pisma, ki jih je prezel zrakoplov od ledolomilca. Znamka je tu močno povečana.

Čutila čebel

Kako je prof. Forel preizkušal vid in voh čebel na umetnih cvetlicah

Te dni umrlj švicarski psihiater Forel je bil tudi eden najznamenitejših raziskovalcev življenja čebel, os, mravelj in termitov, torej socialno živečih žuželk. Izvršil je z ogromno potrpežljivostjo na stotine poskusov, da bi ugotovil, kaj vse zmorejo čuti teh živalic. Tako je n. pr. dokazal, da razločujejo čebele cvetlice tudi po barvi in obliki ne samo po vonju, kakor je trdil Plateau. Vendar zadostuje že precej neokoren posnetek cvetličnih barv in oblik, da čebele premoti, kar pomeni, da ne vidi jo tako dobro kakor ljudje. Zadevni poskus opisuje slavnj učenjak sledeče:

»Izdelal sem rdeče, bele, modre in rumene cvetlice iz papirja. V vsako sem kanil kapljico medu. Opazovali sem prišel okoli 9. zjutraj. Četrt ure so letele premnoge čebele v vseh mogočih smereh mimo

teh umetnih cvetlic, ne da bi se najmanj zanimalo zanje, čeprav bi moral med vplivati na njih voh, če bi bila Plateaujeva trditev pravilna.

Za celo uro sem se potem odstranil. Ob povratku sem našel rumeno cvetlico prazno, zamenje, da jo je ena čebel odkrila. Ostale so bile nedotaknjene. Z veliko skrbnostjo sem postavil nato rdečo umetno cvetlico v bližino čebele, ki je pravkar plenila neko daljijo. Ponovil sem ta poskus štiri ali petkrat, ne da bi čebela opazila med, tako močno je bila njena pozornost vezana od daljije. Končno mi je uspelo, da sem med spravil v direkten dotik s čebelnim rilcem. Takoj se je lotila kapljice medu in se je bavila samo z umetno cvetlico, zanemarijajoč daljijo popolnoma. Pritrtil sem sedaj na vejo sredi skupine daljij papirno cvetlico, dočim je čebela še rila po njeni čaši in sem živalico prebarval hrbet z modro barvo. Ponovil sem poskus z belo umetno cvetlico pri drugi čebeli, ki sem jo pobarval rumeno, in s tretjo cvetlico pri tretji čebeli, ki sem jo zaznamoval belo. Modra čebela se je kmalu vrnila iz »svoje« bližnjega panja do rdeče umetne cvetlice, ni se pa spustila nanjo, temveč na rumeno umetno cvetlico, ki jo je bila opazila, in pričela v tej srkati med. Potem se je vrnila k rdeči cvetlici. Potem sem videl, da se je vrnila rumena čebela k neki beli cvetlici in jo pričela pleniti, nakar se je podala še k rdečim in rumenim papirnim cvetlicam, a kakor njena modra tovarišica je povsem zanemarijala prave daljije.

Sedaj se je pojavila bela čebela, pa ni takoj našla svoje papirne cvetke in je začela pleniti po številnih daljijah, kakor da jo preganja spomin na med. Potem se je vrnila k nepravim cvetlicam, ni jih pa spoznala. Iz česar razumem, da ni mogla asociirati spomina na njih zunanost z vonjem in okusom medu. Končno je zletela k skupini krizantem in je tam odkrila razne delce rumenega srca umetne cvetlice, ki so bili padli iz te na tla. Spustila se je nanje in pričela srkati med na njih. Pritrtil sem te delce na cvetlico, ki so ji pripadali. Odtlej so se vračale barvane čebele vsak trenutek k papirnim cvetkam in so srkale iz njih, ne da bi se menile za prave daljije. Pri tem moram omeniti, da so ostale papirne cvetlice odkrile živalice same od sebe.

Strupen sladoled

Iz Catanie na Siciliji poročajo, da je nedeljo v neki ondodni kavarni prišlo nekemu gospodu nenadoma slabo. Zgrudil se je na stol in je postal ves plav. Poklicali so zdravnika. Še preden je ta prišel, je prišla slabost več žensk in otrok. Nastala je obča panika. Zdravnik, ki je pregledal ljudi, je ugotovil, da so se zastrupili s sladoledom, ki so ga jim bili servirali v kavarni. Doselej je morala bolnica sprejeti 400 oseb, ki kažejo znake zastrupljenja. Vsi so jedli sladoled. Policija je kavarno zaprla in dala sladoled kemično preiskati, da se ugotovi krivda.

Smrt »kralja beračev«

V Londonu je umrl znani človekotjubit viscount Knutsford. Preminul je v bolnišnici, za katero je delal vse življenje. Pokojnika so imenovali kralja beračev pač zaradi tega, ker je pod raznimi naslovi vedno beračil za kakšno dobrodelno ustanovo. Spravil je na ta način skupaj težke denarce. Govoril se, da je v 30 letih nabral nad 6 milijonov funtov šterlingov.

Vsak dan ena

»Kaj pa je to? Božjast?«
»Kakša božjast? Z juho sem se oparil!«

Podedovana zločinska nagnenja

Skrivnost žlez z notranjo sekrecijo

Medicinska veda stoji že davno na stališču, da so zločinci, predvsem poklicni zločinci težko bolni individui. Zato se trudi, da bi našli tej bolezni primeren lek. V tem področju so se odlikovali zlasti ameriški raziskovalci, ki niso vršili svojih poskusov samo z zločinci, temveč tudi po šolah za zaostalo in zanemarjeno deco.

Pri tem so ugotovili najprvo dejstvo, da kaže velik odstotek zločincev in takšnih otrok anormalno tvorbo žlez za notranjo sekrecijo, tako so pri ponarejevalcih odkrili anormalen možganski podaljšek. Najpreprosteje bi bilo tedaj odpraviti te anormalnosti.

Toda o žlezah za notranjo sekrecijo vemo še premalo, da bi bili že danes sposobni izvesti kakšne učinkovite eksperimente. Potrebno bi bilo tedaj najprej razčistiti problem teh žlez.

Ameriški zdravniki, ki v splošnem ne dajo mnogo na temeljito znanstveno iz-

obrazbeno pripravo, so seveda šli svojo pot. Eksperimentirali so z veliko pogumnostjo in so prišli na podlagi teh eksperimentov do svoje trditve, da se da že v otroku ležeče nagnjenje za kriminalnost s pravočasnim postopkom odpraviti. Do praktične izvedbe te trditve se nismo prišli, vsekakor pa je res, da bo le tisto zdravljenje zločinskih nagonov uspešno, ki se prične pri otroku. Sicer so skušali v ameriških ječah ozdraviti zločince z žlezimi ekstrakti, a doslej ni znano, da bi imeli ti poskusi kakšen učinek. V vseh primerih pa se je izkazalo, da so imeli anormalno tvorbo žlez že starši, dedni in babice zločincev. S tem je bilo dokazano, da se takšna žlezna tvorba zelo močno podeduje in tudi stara teorija o podedovanosti zločinskih lastnosti je dobila novo oporo. To bi pa tudi pomenilo, da bi bilo treba zločinsko nagnjenje zdraviti več pokolenj zaporedoma, preden bi se pokazali kakšni resnični uspehi.

»Sub auspiciis Praesidentis«

Te dni je bila na nemški univerzi v Pragi prva promocija »sub auspiciis Praesidentis«. Kandidat Dererra, ki je govoril o oderstvu, je prejel po promociji Masarykovo knjigo z lastnoročnim predsednikovim podpisom in zlato uro.

Ameriška statistika

V Ameriki so dobili statistiko, ki pravi, da je trikrat toliko žensk s ploskim nogami kakor moških. Med amaterskimi tihotapci je devetkrat več žensk nego moških. Slednjič preživijo Američanke svoje može za povprečno dobo pet let.

Delo in srce

Na pariškem kongresu zdravniških radiologov je zbudil ogromno pozornost referat moskovskega profesorja L. Holsta o učinkih najtežjega telesnega dela na srce. Svoje poskuse je izvršil profesor s sto kovači, ki jim je izmeril delovanje srca pred delom in po štiriurnem delu, zlasti pa tudi spremembe na srcu po trajnem težkem delu. Uspeh je bila ugotovitev, da se zdravo srce med delom malo zmanjša, poškodovano srce pa po delu razširi. Patološkega razširjenja pa ne povzroča samo delo, temveč tudi zunanje okoliščine, infektivne bolezni itd. Svoja raziskovanja je izvršil prof. Holst klinično, rentgenološko in elektrografčno.

Stanovanja brez kuhinje

Nadomešča jo higienična hladilna omara

V sedanjem času modernih kuhinj, ki jim arhitekti posvečajo ravno toliko pozornosti kakor kateremu koli delu stanovanja, se je naenkrat pojavilo stanovanje brez kuhinje. Stanovanja v stolpih novega hotela Waldorf - Astoria v New York City, ki bo stal 40 milijonov dolarjev in ki predstavlja trdnjavo prijetne umetnosti modernega življenja, so vsa brez kuhinj. Vsako udobnost, ki služi komfortu in razkošju, najdeš v teh prekrasnih vrstah soban za najbolj razvajene rodine, ki si izbirejo prednosti zasebnega stanovanja, toda brez njegovih hib. Vse jedi se bodo servirale iz številnih kuhinj spodaj v hotelu, kjer se bodo pripravljale pod nadzorstvom Oskarja Tschirkyja, »Waldorfovega Oskarja«. En sam kos kuhinjske opreme — blesček Frigidaire iz belega porcelana na jeklu — bo v vsakem stanovanju služil za shranjevanje sendvičev, pižam, deserjev in salate ter za pripravljanje ledenih kokov.

Ta najbolj luksuzna ameriška stanovanja so v dveh neotičnih stolpih tega ho-

tela s 47 nadstropji. Visoko nad truščem Cityja nudijo mirno osamljenost podeželskega življenja.

Hotel spodaj je predviden za 3000 gostov; ima prostore za družabne sestanke bodisi za 20 bodisi za 4000 oseb, za 8610 restavracijskih gostov, oziroma za 11.630 plesalcev in plesalk.

Harry Sinclair Drago:

Seviljski pevec

Juan se je ponosno udaril po prsih. Esteban se ni hotel prepirati s svojim učencem, ampak ga je povabil, naj sede za mizo. Juan se ni dal dvakrat prositi. Želino je jel požirati makarone. »Stric Esteban, kadar jih vi kuhate, bi jih pojedel polno skledo.«

Starca je ta pohvala razveselila in nekaj časa sta oba molče jedla. Ali Esteban je imel še nekaj na duši; moral si je do dobra olajšati srce.

»Ti praviš, da si postal vrl dečko, pa se vendar vse noči vlačiš s tisto Lolo. Dober dečko! Bedak si, ne pa dober dečko!«

»Tako?« se je Juan postavil po robu. »Vsi razen vas me spoštujejo in radi imajo. Da, vsi me cenijo, samo vi me imate za navadnega bedaka.«

Esteban ga je začuden pogledal — in zdajci se je zadril:

»Ali te nisem učil, kako moraš držati vilice?«

Mladenček je takoj popravil svoje držanje.

»Velikokrat se vprašujem,« je potrto zagodnjel starič, »čemu vse to? Nikoli se ne boš poboljšal. Če bi me le hotel ubogati, vojvodinje in kraljčine bi ležale pred teboj na kolenih. Vsa Španija bi te obsipala s cvetjem. Ljudje bi se trgali za sleherni kodrc tvojih las. Ti pa nočeš in nočeš. Učiti se ne maraš, samo ulične pesmi bi prepeval in za dekleti bi se podil.«

»Zmerom stara pesem,« je odvrnil Juan, ki so mu stričeve večne pridige prisedale. »Ves svet bi ležal pred menoj na kolenih! In kaj potem? Mislim, da bi si v takem svetu opekli prste. A Juan

si ne mara opeči prstov. On ima svoje prste raiši od vseh vojvodinj in kraljčin sveta.« Vzdignil je čašo črnega vina in vzkliknil: »Živeli prsti mladega Juana!«

»Dovolj teh neumnosti!« je togotno zarenčal Esteban.

»Ne, to niso neumnosti,« je odvrnil Juan, mahaje z vilicami.

»Sami najboljše veste, da ne!«

Stric Esteban je začutil skrito želo v mladeničevih besedah in se vzravnil na svojem stolu. S pogledom je vprašal Juana, kaj hoče reči.

»Ali se še spominjate, stric, kako je ves svet ležal pred vami na kolenih?«

Stric Esteban se je zagledal v svojo čašo:

»Da, spominjam se,« je zamišljeno odgovoril. »Nekoč sem bil najslavnejši tenor vse Španije. Kadar sem pel, je bila opera že po teden dni naprej razprodana.«

»Da!« je hudobno povzel Juan, vedoč da bo zadel učitelja v globoko, skrito rano. »A potlej? Potem vam je ta svet opekli prste. V nemilost ste padli! Pozabljeni ljubljene bogovi!«

Starec se je kar vžil pod ostro Juanovih besed, a vendar se je poizkusil opravičiti:

»Pa sem le tudi jaz preživel nepozabne ure slave!«

»Da, ali samo ure,« je neusmiljeno nadaljeval mladenič.

Starec je premaknil svojo čašo in dve solzi sta se mu zaiskrili v oči.

»Da, ure, potlej so me vsi pozabili. Praj sem imel krasen glas, bil sem slaven, bil sem mlad. Rad sem živel, ljubil sem smeh in ženske. Nikoli nisem poslušal opominov, nikoli nisem mislil na to, kaj bo. Bodočnosti si sploh nisem mogel predstaviti. Sto Lol sem ljubil, na tisoče čaš sem izpil, a zavedel sem se šele tedaj, ko je bilo prepozno...«

Žalostno je pogledal Juana in mu položil svojo starčevsko roko na ramo.

»Juan de Dios,« je zaprosil, »ubogaj, kar ti svetuje starič! Ne delaj iste napake, kakor sem jo delal jaz. Ne zametavaj svojega življenja, da ne bo prepozno!«

V velikem gorju je starič naslonil glavo med dlani in grenko zajokal. Šele zdaj je Juan videl, kaj je bil napravil.

»Odpustite mi, stric,« je dejal. »Nisem vas hotel užalostiti. Obojim vam, da se bom poboljšal. Nikoli, nikoli več se vam ne bo treba pritoževati zaradi mene!«

Stopil je k starcu, ki je ves skrušen sedel na svojem stolu, in se nežno zagledal v njegove oči.

»Stric Esteban, kmalu boste ponosni. Lolo bom obiskoval samo po enkrat ali dvakrat na teden, ostali čas bom posvečal učenju in svoji izobrazbi. Nu, recite mi, da ste zadovoljni,« je moledeval.

Stric Esteban si je obrisal solze in se nasmešnil mladeniču, ki mu je ponujal čašo vina. Juan, videč, da se je starič pomiril, ga je hotel popolnoma razveseliti in ga je poprosil, naj zapoje zdravico iz »Lukrecije Borgije«.

Esteban je vrgel glavo nazaj, kakor nekdanje dni, ko je bil še najslavnejši tenor na Španskem, in začel peti.

Vsakemu tujemu človeku bi se bilo zdelo Estebanovo petje smešno, a Juanu je bilo opomin in velika tragedija. O nekdanjem zvonkem glasu ni bilo niti sledu; v visoki legi je popolnoma obnemogel. Juan je povzel zdravico in med tem, ko je starič očaran poslušal, jo je mladenič končal z zvonkim visokim »c«.

Esteban je navdušeno skočil na noge.

»Krasno si pel! Moj Bog, čemu tičiva v svoji mišji luknji, ko nama je ves svet odprt? Midva morava v Madrid!«

»Stric Esteban, najprej morava jesti,« je zvito odvrnil mladenič.

Motvoz Grosuplje

domač slovenski izdelek

Tovarna motvoza in vrvarna Grosuplje pri Ljubljani.

156

Zahtevajte vzorce in cenike brezplačno.

Sport

Druga finalna tekma za prvenstvo dravske banovine

V nedeljo ob 17.30 na igrišču ASK Primorja. — Sv Svoboda (Ljubljana) : ISSK Maribor.

V nedeljo se bo odigrala na igrišču ASK Primorja druga finalna tekma za prvenstvo dravske banovine, in sicer med prvaki Ljubljane in prvakom Maribora. Tekma v Mariboru je izpadla z 2:7 v korist Maribora.

Ljubljanska Svoboda je v Mariboru zaradi indisponiranosti golmana doživela težji poraz. Da ga ne zasluži, dokazuje tudi dejstvo, da je zabila še v zadnjih minutah gol in tudi vodila 20 minut z 0:1. Svoboda se misli v Ljubljani temeljito rehabilitirati, Plus ima že v tem, da igra na znanim terenu, dočim so Mariborčani vajeni svojega igrišča in tam skoraj nepremagljivi. Svoboda, ki je zaradi odhoda znanejšega desnega krila Slambergerja in drugih igralcev I. moštva precej handicapirana, se je v zadnjem času z intenzivnim treningom temeljito pripravila na nedeljski boj in postavila trenutno najboljšo enajstoročico proti Mariboru. Golmana smo imeli priliko videti že v Ljubljani in obeta isti s svojo hladnokrvnostjo in sigurnostjo uspešno konkurirati s svojimi kolegi v ligaskih klubih. Tudi obramba, kakor znana hafilinja Boncl-Habicht-Bogme ter napad z Boncljem in Janežičem ter talentiranim Makovcem bo za Mariborčane v Ljubljani precej trd oreh.

Mariborčani imajo največji plus v Bertoneju in golmanu Korenu. A tudi napad, ki je silno nevaren pred golom nasprotnika, si zna ustvariti zrele situacije in ga v tem uspešno podpira krilski vrsta s Kirbišem na čelu. Rezultat proti Gradjan-skemu najbolj dokazuje vrline moštva in je vsako srečanje z mariborskimi prvaki jako privlačljiva senzacija. Upajmo, da nam bodo Mariborčani tudi v Ljubljani nudili isto igrjo. Izid tekme bo pač odvisen v največji meri od elana in tehnike moštva, a nekoliko tudi od sreče, kar smo videli tudi v liginskih tekmah. Maribor naj ne podcenjuje svojega nasprotnika, ki je že marsikomu pripravil težko iznadenje.

Sodil bo s. s. g. Schneller in je s tem nemoten potek tekme zasiguran.

V predtekmi bo nastopila rezerva Svobode proti viški Svobodi.

Hazenska družina znamenite praške Slavije v Ljubljani

V torek nas po dolgi letih poseti v drugi hazenska družina slavne praške Slavije. Hazena praške Slavije uživa s polno pravico naslov učiteljice jugoslovenskega hazenskega sporta, kajti ona je bila prva, ki je že l. 1923 propagirala med nami s svojo turnejo po Jugoslaviji v polni meri ta lepi ženski sport. Pravi trijumf je doživela ta družina v naši državi, ko je s svojimi sijajnimi nastopi in zmaganimi izvedla najlepšo propagando od najsvežnejše naše postojanke v jugoslovenskem hazenskem sportu v Murski Soboti, do najjužnejše točke v Skoplju in predvreda celihobiziske tekme v Mariboru, Zagrebu, Beogradu, Kragujevcu, Požarevcu in Sremski Mitrovici.

Razumljivo je, da pomeni tudi sedanja njena turnea senzacijo v našem hazenskem sportu, kajti moč njene družine se ni izpremenila, toda način iste je postal bolj precizen in uglajen. Družina Atene, ki je gostiteljica praške Slavije, stoji brez dvojne pred najtežjo nalogo od svojega postanka, vendar smo prepričani, da bo častno zastopala barve slovenske hazene zlasti sedaj, ko v drugih mestih naše banovine zaznamujemo precejšnje nazadovanje v tem sportu, kakor tudi nezanimanje od strani občinstva. Prav tako pričakujemo, da bo ljubljansko sportno občinstvo s svojim občilnim posemom ne samo znala ceniti velike žrtve, ki si jih je naložila Atena, temveč tudi hotela pozdraviti najmočnejše sportne zastopnice bratskega češkoslovenskega naroda in jim izraziti s tem svoje simpatije.

Zagorski sport

V kratki dobi obstoja SK Zagorja je zavzel sport tudi pri nas ono mesto, ki mu gre. Premagati je bilo nebroj težkoč, prepričati nergače, da sport ni sirov, če ga igrajo disciplinirani ljudje, ukloniti druge tihe in javne nasprotnike, urediti prostor in vzgojiti članstvo in občinstvo. To delo

seveda še ni končano. Vrste članstva se čisti, mladeži in nezadovoljni odpadajo, mesto njih pa vstopa mlad, navdušen in pravilno usmerjen naraščaj, bodočnost kluba. Za zimsko sezono so predvidena razna predavanja s skupnimi debatnimi večeri, izleti, gojila se bo družabnost, da bomo prišli v okoliširovosti ter vzgojili prave sportnike.

Največje navdušenje za sport vlada med mladino, ki se udeležuje ob vsaki priliki. Da se mladina pravilno usmeri, je SK ustanovil mladinski oddelek za nogomet in lahko atletiko, kjer pa se morejo udeleževati tudi starejši člani. Doraščajoči rod sedaj ne išče zabave v gostilnah, temveč se posveča zdravemu gibanju na prostem, kar je posebno važno za industrijski naraščaj. Ko bomo premagali vse začetne težkoče, se bo šele pokazal pomen sporta v pravi luči in tedaj bodo morali utihniti vsi nasprotujoči glasovi.

Priredilo nedeljo je SKZ odigral poizkusno tekmo za sprejem v LNP. Topot se je moral meriti s SK Retjem iz Trbovelj. Slednji je zmagal z rezultatom 3:1. Domači so imeli v golov novince, na čigar račun sta padla dva gola. Tudi SKR je zakrivil gol lastni branilec, ki je močni strel Hirsija »ubranil« v tevi kot. Sodnik g. Marin je sodil prav dobro. V predtekmi so se juniorji poizkusili s podružnico SKZ iz Kisovca. Z lepimi kombinacijami so s 4:0 premagali svoje telesno močnejše tovariše. Publike mnogo, ki je bila pohvalno disciplinirana. To nedeljo sledi druga poizkusna tekma na domačem igrišču. Gostoval bo najbrž SK Dobrna iz Trbovelj. Po sprejemu v LNP se bo začela za klub nova, resnejša doba. V jesenskem terminu se bo udeležil tekmovalja za prvenstvo trboveljskega MO.

Službene objave LNP

(S seje p. o. dne 29. julija 1931.)

Navzoči g. g. Setina, Novak, Accetto, Grošelj, Zupanc, Kačar. Zapisnik zadnje seje se odobri. Odobri se prijateljska tekma SK Jadrana, Lj. : SK Amater, Trbovlje dne 2. avgusta v Trbovljah. — Naknadno se odobri prijateljske tekme, odigrane dne 26. t. m. SK Atletik : SK Olimp v Celju — SK Disk, Domžale : Nog. sekcija 52 p. p. Lj. v Domžalah. — SK Mura, Murska Sobot : Pustakovački SK, Čakovac v Murski Soboti. — ZSK Hermes, Lj. : SK Celje v Celju. — Prijateljska tekma SK Ilirija II : SK Celje dne 2. avg. v Ljubljani se ne dovoli zaradi odigranja prvenstvene tekme na isti dan.

V nedeljo 2. avgusta se določi prvenstvena tekma SK Svoboda Lj. : I. SSK Maribor, Mrb ob 17.45 na igrišču ASK Primorje. Dovolj se predtekma ob 16. SK Svoboda II : SK Svoboda, Vič. Službojoči odborniki g. Grošelj. SK Svoboda mora postaviti 6 (šest) starejših in vestnih rediteljev. Nastop službe pol ure pred pričetkom prve tekme.

Na podlagi poročila MO Celje se predaja k. o. igr. Gobec Franc, Gobec Ivan in Lavrine (vsi SK Olimp). Poziva se MO Celje, da imenovane igralce zasliši in pošlje zapisnik do prihodnje seje. Zaradi nastopa z neverificiranimi igralci dne 19. in 26. t. m. se preda u. o. SK Celje. Spročeno se klubom, da je JNS črtal iz rednega članstva na osnovi poudarskega pravil SK Ptuj (Ptuj). — Tajnik.

Službeno iz odbora za delegiranje sodnikov pri LNP. Za prvenstveno tekmo v nedeljo na igrišču ASK Primorje med SK Svoboda, Lj. : I. SSK Maribor se delegira g. Schneller A., za predtekmo na istem igrišču (Svoboda Lj. : Svoboda Vič) g. Dolinar L. Stranska sodnika za prvo tekmo gg. Lukežič in Breskvar.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes trening prvega moštva ob 17. dalje rezerva naj bo ob 18. na igrišču.

SK Svoboda (Ljubljana). Danes ob 17. naprej trening vseh igralcev na igrišču Primorja. Ob 19.30 se morajo brezpogojno javiti načelniku sekcije na igrišču: Naumović, Jeršek, Marjetič, Boncl, Habicht, Bogme, Starman, Bončar, Makovec, Janežič, Zemljak, Krivačić, Jože, Kalaš, Seršer, Smolnikar, Šušteršič, Drnovšek II, Jakše, Erman, Boncl II, Drnovšek II, Stojković, Horžen, Habicht II, Vrhunc, Papler, Podbevšek, Štrumelj. Vsi navedeni igralci morajo prinesiti kompletno opremo na trening. Igralci rezerve, ki imajo še opremo I. moštva, naj isto vrnejo v garderobo. Postavo I. moštva in rezerve za nedeljsko tekmo objavimo v sobotni številki »Jutra« SK Svoboda (Vič). Drevo ob 18. dalje trening nogometne sekcije na igrišču SK Jadrana. V soboto ob 20. sestanek vseh

nogometašev. V nedeljo igramo predtekmo z rezervno ljubljansko Svobodo. Beneški večer SK Ilirije je iz tehničnih razlogov preložen na 8. avgusta.

SOKOL

Praznik domačega Sokola

Domžale, 30. julija.

Dne 8. avgusta t. l. mine 20 let, odkar stoji sokolski dom v Domžalah. Celih 5 let je bil Sokol gost Kuharjeve in kasneje Slokarjeve hiše. Pri Slokarju so bile seje, sestanki, telovadba, nastopi in vse druge prireditve. Narodno zavedna in napredna hiša, katere gospodar je bil ustanovnik in glavni porok domačega Sokola, pokojni br. Kuhar Franc, ima velik delež na razvoju in napredku tega društva, zlasti v njegovi začetni dobi. Ko je sokolsko delovanje dobivalo čim dalje večji razmah in potrebe, je odbor kmalu spoznal, da društvo ne bo moglo biti večin gostać.

Telovadci so hrepenci po lastni telovadnici, igralci po svojem odru; potreba lastnega doma je postala splošna zahteva vsega članstva. Zato je odbor leta 1908, ko mu je starostoval br. Ravnikar Franc, sedanjí splošno znani podjetnik v Ljubljani, sklenil zgraditi lastni dom. Starosta sam je napravil načrte za zgradbo, odbor jih je odobril in pričelo se je iskanje in prošenje za les, gradbeni material in denar. Da ne bi Sokol zaradi mogočnega neuspeha te zgraditve prišel v slabo luč, so sklenili osnovati Odbor za zgradbo Sokolskega doma v Domžalah, kateremu je predsedoval pokojni br. Slokar Andrej. Odbor so tvorili domala isti ljudje, ki so bili glavni in najvažnejši delavci v Sokolu samem. Kupili so potrebni svet ter leta 1909 zasidli prve lopate pri kopanju temelja. S prostovoljno tlako članov so začeli prva dela. Za narodno prosveto vneti domačini so brezplačno sodelovali vsak po svojih močeh. Br. Flerin Franc st. je iz svojega kamenoloma daroval ves kamen za zgradbo Pokojni br. Jenčič Milan iz Mengša je preskrbel veliko množino brezplačne opeke. Znana lesna trdka Goljevšek pa je po Slokarju Andreju prispevala za obilico gradbenega lesa. Toda tlaka in prostovoljne dajatve so trajale le kratak čas. Material je pošel, graditi je bilo treba dalje in najeti posojilo. Polno je bilo nasvetov, še več pa pomislekov in ugovorov. Malo je bilo sej, ker je bilo dosti dela. Prvo posojilo so najeli pri Mestni posojilnici v Kamniku. Ker ga je bilo treba kmalu vrniti, so si pomagali z raznimi menicami tako dolgo, dokler niso dobili za vse kritja pri Mestni hranilnici v Ljubljani, kjer so najeli posojilo na hipoteko. Podpisni na teh menicah in zadolžnicah pričajo, kdo je bil porok domačemu Sokolu v onih dneh, ko je poleg gotovega bojkota v obrti in trgovini tvegali tudi svoje premoženje v dobrobit narodne prosvete. Dočim so se nekateri previdni kmalu otreli vseh obveznosti, so imena Kuhar, Slokar, Jenčič ostala zapisana preko vse vojne do leta 1920, ko je bil dolg popolnoma plačan. V najkritičnejši dobi med vojno sta rešila dom prodaje pokojna dr. Ivan Tavčar, župan ljubljanski in zaveden narodnjak, gerent domačske občine Franc Cerar. Finančno sanacijo doma, ki je stal cca 60.000 kron predvojne vrednosti, je nasvetoval, vodil in izvedel tedanjí blagajnik in sedanjí starosta društva, br. Setina Egidij. Njegove nabiralne pole in uspešni javni telovadni nastop pod vodstvom tedanjega načelnika, br. Gašperina Josipa, sta pripomogla

z žrtvami vsega članstva in Sokolu naklonjenega občinstva, da se je domačski Sokol gospodarsko popolnoma osvojil in postal svoboden gospodar v svobodni domovini. Od tedaj naprej je posvetil odbor vso pažnjo notranji ureditvi. S pomočjo vztrajnih delavcev je dosegal vedno večje uspehe.

V spomin na 20 letno delovanje pod lastnim krovom razvije domačski Sokol v nedeljo 9. avgusta ob 14. svoj društveni prapor. K tej proslavi vabi vsa Sokolska društva iz okrožja Ljubljane in njene okolice. Ker so prometne zveze med Domžalami in Ljubljano zelo ugodne, tako z vlakom kot z avtobusi, se nadejamo, da nas poleg Sokolov in Sokolic obiščejo še drugi prijatelji s starih in mladih let.

Sokolska bratska društva v Ljubljani in okolici naprošamo, da se udeležijo sprejema, ki bo v nedeljo 2. avgusta o priliki otvoritve letnega telovadišča in prvega javnega nastopa Sokola III., v čim večjem številu in v krojih. Zbirališče članstva točno ob 9. na našem letnem telovadišču ob Dunajski cesti. Uprava Sokola III. Sokol Ljubljana III. bo praznoval v nedeljo 2. avgusta svoj prvi veliki praznik. Otvoril bo letno telovadišče in javno otroško zavetišče, obenem pa bo imel svoj prvi javni telovadni nastop. Celodnevna prireditev se otvori s sprejemom članstva po bežigradskem okraju in centru mesta. Bežigradčani, pokažite simpatije mlademu, agilnemu društvu, razobesite zastave raz hiše in okrasite okna, priridev pa posetite v čim večjem številu!

Sokolsko društvo Kamnik priredi v nedeljo 2. avgusta ob 4. popoldne svoj letni telovadni nastop na letnem telovadišču poleg smodnišnice. Po nastopu veselica. Godba Sokola I. iz Ljubljane. Vsi prijatelji Sokolstva iskreno vabljeni!

Sokol Sv. Peter pod Sv. gorami. Na zgodovinskih tleh kmečkih umorov bo v dneh 14 in 15. avgusta veliko narodno slavlje. Mlado in požrtvolno sokolsko društvo priredi na ta dan svoj prvi javni nastop. Sokoli iz Brežic, Konel, Bizelskega, Kozjega, Desiniča in Klanica bodo s sodelovanjem pokazali, kako močna je sokolska misel v naši leni dolini. Na predvečer bo slavnostna bakljada. Drugega dne bodo zjutraj budnica, dopoldne javen koncert in zaokušnje. Popoldne pa javen nastop in velika ljudska veselica. Iz Celja bo vozil poseben avtobus. Vsi, ki cenite sokolsko delo, pohitite na to prireditev!

Kmetjska slavnost na Krškem polju

združena s konjsko dirko, razstavo konj in goveje živine, ki se vrši v nedeljo dne 2. avgusta t. l., bo imela sledeč program:

Ob 8. uri zjutraj otvoritev konjske in živinske razstave, nato ocenjevanje.

Ob 9. uri sprejem tujih gostov z godbo na kolodvoru.

Ob 10. do 12. ure zbiranje narodnih noš, okinčanih vozov in konjenikov za prevoz pred farno cerkvijo v Krškem.

Ob 1. uri popoldne se formira prevoz in krene z godbo na čelu skozi Leskovec na Krško polje.

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje Rafnerija dragih kovin. Ljubljana, Ulica ulica 30, vhod iz Vidovdovske ceste, pri gostilni Mošna.

Lojze Peric izreka v svojem in v imenu ostalih sorodnikov

ZAHVALO

vsem, ki so spremili njegovega, dne 23. t. m. nenadoma preminulega očeta, gospoda

IVANA PERICA

na njegovi zadnji poti v Ljubljani, kamor je prišel iz neodrešene domovine na kratek obisk. Zlasti izrekajo vsi njegovi sinovi in hčerke vsem prijateljem in znancem zahvalo za prelepo cvetje in za izrazne sožalja.

Ljubljana-Slov. Bistrica-Trst-Buenos Aires, dne 27. julija 1931.

9492

Pravi gojzerji

Zajamčeno ročno delo, vedno v zalogi in izdeluje po meri

Zalokar, Mestni trg 19

Popravila se sprejemajo! 9485

Sprejememo-takoj večjo partijo

dobrih zidarjev

Gradbeno podjetje Ing. Fran Tavčar, Ljubljana, Dolenjska cesta. 9490

Kruta Drava nam je ugrabila našega 10-letnega ljubljene sinčka

MILANA

katerega trupelce valovi še skrivajo.

Ormož, dne 30. julija 1931.

9493

Globoko žalujoča rodbina

RADO POLAK

